10,315

LAIKAS

Nr. 193 IX M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 19 DE JUNIO — BIRŽELIO 19 D. — 1957 M.

EINA GARSAS...

ARABIŠKA MIŠRAINĖ

Patrankos, tankai ir sprausminiai lėktuvai jau yra pakeliui į Artimuosius Rytus. Tai yra Eisenhowerio plano Art. Rytams paremti pirmasis konkretus žingsnis, kovoje su šiai sričiai grąsinančia Kremliaus šmėkla. Bendrai paėmus, JAV skiriančios šiai sričiai 120 milijonų dolerių, kurių gana žymi dalis būsianti skirta ir ne kariniams reikalams. Kaip jau žinoma, Artimųjų Rytų padangę pasiekė ir priemonės kovai su malarijos liga. Šioje srityje Kremliaus „raudonosios malarijos" agentai, kaip tik ir rėmė savo propagandą šiaja šlapdrugio nelaime, prikergdami tai vakarams ir jų išnaudojimo politikai. Be abejonės, šis JAValstybių lankstumas rodo aiškų komunistinių metodų supratimą.

Šio plano priėmimas ir jo taikymas, Artimųjų Rytų padangėje jau ima rodyti savo pasėkas. Iš 15 šioje nerimo zonoje esančių valstybių, tik dvi, — Egiptas ir Sirija, — yra pasisakiusios prieš šį planą, laikydamos jį, pagal Maskvos sukirpimą, imperialistiniu planu. Jordanija ir Saudi-Arabija, oficialiai dar besilaikydamos Naserio „pozityvaus neutralumo", oficialiai nėra pareiškusios savo pritarimo, tačiau yra aiškiai palankios ir suinteresuotos šiuo planu. Tuo tarpu 8 valstybės be jokių svyravimų yra pritarusios šiam Eisenhowerio planui ir jau naudojasi jo vaisiais.

Įtempimui šioje padangėje mažėjant, tuo tarpu telieka tik Sirija ir Egiptas vis dar po kraujuotu Maskvos sparnu. Tačiau ir čia galima laukti įvairių staigmenų, imama net spėlioti apie šių kraštų politikos kitėjimą. Bendrai, vertinant Artimųjų Rytų padėtį, pavojaus židinio mažėjimas yra ryškus. Ilgainiui net ir žydų-arabų kivirčai taip pat pamažu švelnėja, išvirsdami tylios, bet sutramdytos neapykantos santykiais. Visa tai nereiškia, kad nebūtų pavojaus netikėtiems išsiveržimams, tačiau ši politinio nerimo sritis pamažu ima rodyti aistrų siautėjimo mažėjimą.

Šio mėnesio pradžioje, kaip žinoma, vykusioje Pakistane Bagdado pakto dalyvių konferencijoje J. A. Valstybės sutiko dalyvauti karinėje taryboje. Reikia laukti, kad šis JAValstybių žingsnis visiškai pašalino šio pakto subyrėjimo galimybes, kaip tai buvo su nerimu laukiama Suezo kanalo ginkluoto kivirčo metu.

Pagal Anglijos užs. reik. ministerio pareiškimą, paskutinėje šio pakto konferencijoje buvo susitarta ieškoti priemonių dar didesnio ūkinio bendradarbiavimo išplėtimui pasiekti. Ir šioje srityje JAValstybių parama, be abejonės, yra svarbi ir lemianti. Tačiau ir paties Selwyn Lloydo žodžiai, pasakyti žurnalistams tik grįžus iš Karači miesto, leidžia suprasti, kad politinis jovalas dar nėra galutinai išsrėbtas ir kad visapusiškam optimizmui tuo tarpu dar nėra tikkros ir apčiuopiamos vilties.

TREČIOJI APGAULĖ

Po „draugo ir mokytojo" Stalino mirties prasidėjusios peštynės dėl Kremliaus sosto ir vidaus padėties aptvarkymo, naujųjų „valdovų", kaip žinome, buvo maskuojamos taikos šūkiu. Šiai komunistinei taikai pasiekti, naujieji Maskvos „carai" nepasigailėjo nei prakaito nei apgaulės priemonių.

Prisimename gerai, kaip Chruščiovas su Bulganinu, koliodamies ir keikdamies leidosi į platųjį pasaulį skelbdami taikaus sugyvenimo šūkį, bugnydami apie santykių įtampos švelninimą bei siūlydami nusiginklavimą. Visi šie skambūs šūkiai naujųjų Kremliaus „mokytojų" buvo visur palydimi gana riebiais grąsinimais visomis Kremliaus „raudonųjų vargonų" dūdomis. Tuo metu esame rašę apie jų kraujuotus pėdsakus, paliktus prie didžiulio Indijos kovotojo Gandi kapo, apie tai, kaip Anglijos karalienės priėmimo salėse vaikštinėjo tautų naikintojai bei žudikai ir kaip vėliau „didžiųjų" ir kiek mažesnių „ketvertukai" metėsi į konferencijas, suvažiavimus ir posėdžius, Maskvos pasiūlytai, kapinių taikai įgyvendinti. Visa tai buvo tik tuščias sovietinės propagandos burbulas. Nepavyko taikaus sugyvenimo (koegzistencijos) bandymas. Vietoje santykių pašvelnėjimo, įtampa dar padidėjo, gi, berods, 2 metus besitęsiančios nusiginklavimo derybos taip pat neatrodo turėsiančios pasisekimo, nes tai taip pat yra tik šėtono suktumo bei įžūlumo žingsnis.

Nenorime tuščiai kalbėti, todėl mielai pasinaudosime aiškiais ir nedviprasmiškais paties šio pragaištingo rėžimo įkūrėjo žodžiais.

1920 m. liepos mėn. 21 d. II tarptautiniame komunistų kongrese Leninas taip kalbėjo: „Mūsų uždavinys yra privesti pasaulinę revoliuciją prie laimėjimo, kad šiuo būdu įsteigtumėm tarptautinę proletarų tarybų respubliką". Šiuos žodžius dar paryškina vėlyvesnėse tų pačių metų kalbose pabrėždamas, kad kai tik „būsime tiek stiprūs, kad galėsime galutinai nugalėti kapitalizmą, tai nevilkindami, jį pasmaugsime".

Šiuos žodžius 1935 metais patvirtina kitas žudikas, — Manuilskis, taip pabrėždamas: „Šiandieną dar nesame pakankamai tvirti, kad galėtumėm pulti. Tačiau už 20 ar 30 metų ateis mūsų valanda. Buržuazija bus tada apsnūdusi. Ir tada paskelbsime didžiausią ir vaizdingiausią viso pasaulio istorijos taikos programą. Kapitalistinės valstybės, — išsigimstančios ir kvailos, — maloniai sutiks bendradarbiauti, savęs sunaikinimo darbe. Ieškos progų pasidaryti mūsų draugais. Ir kai tik kiek sumažins budrumą, jas sutriuškinsime".

Tą patį kalba ir dabartiniai Kremliaus „ponai". Tad matydami visa tai, nenoromis turime Vakarams pastatyti klausimą, kur einame, mieli valstybių vyrai? Šimtai milijonų nesa baisų bolševikinį jungą. Nevilties piaunamos tautos sukyla, o tačiau, anot Manuilskio, „išsigimstantis ir kvailas" kapitalistinis pasaulis neranda priemonių pagelbėti, nes patogumuose paskendę nemato jiems patiems gręsiančio pavojaus nei lipnaus raudonojo voratinklio pinklių.

— a. b. c. —

Buvęs Vilniaus Arkiv. M. Reinys — bolševikinio teroro auka

IŠRINKTAS NAUJAS VLIKo PREZIDIUMAS IR VYKDOMOJI TARYBA

TREČIOJI VLIKo SESIJA ĮVYKUSI 1957 M. GEGUŽĖS 31 IR BIRŽELIO 1 — 2 DIENOMIS NEW YORKE IŠRINKO NAUJĄ VADOVYBĘ.

Vykd. Taryba buvo atsistatydinusi jau 1956 m. lapkričio 15 d. ir iki dabar ėjo tik pareigas. Tautos Fondo Valdyba ir VLIKo Prezidiumas atsistatydino šioje sesijoje.

Į VLIKo prezidiumą išrinkti: Dr. Antanas Trimakas — pirmininku; Dr. Jonas Stiklorius — vicepirm ir Henrikas Blazas — sekretorium.

Į Vykdomąją Tarybą išrinkti: Jonas Glemža — pirmininku; Dr. Petras Karvelis ir J. Kairys nariai.

Į Tautos Fondo Valdybą išrinkti: Prel. J. Balkūnas, A. Devenienė, Dr. J. Budzeika, P. Minkūnas ir J. Jaks-Tyris. TFV pareigomis pasiskirstys pati.

Į Kontrolės Komisiją perrinkti: Jonas Norkaitis — pirmininku, Erd. Simonaitis nariu ir vietoje į VT įėjusio J. Kairio — Kun. Dr. Gronis nariu.

PABALTIJO TAUTOS - GEDULO ŽENKLE

Sunku šiandien ramia širdimi tarti žodį apie mūsų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — kraštus ištikusias nelaimes, kai tuo tarpu didžioji šių tautų gyventojų dalis tebeneša priešo priespaudą ir tebegyvena aname pirmųjų dienų intensyvaus naikinimo ženkle. Šiandien mes, gyvenantieji laisvame pasaulyje, rengiame gedulo dieną, arba ištisą gedulo savaitę, nes tiek dienų tikrumoj 1941 m. išgyveno terorą ir žudymus Pabaltės tautos. Šiais metais Argentinoje esančios Pabaltijo tautų bendruomenės ir surengė anam siaubingam laikotarpiui atžymėti Bolševikinio Teroro parodą, kuri tęsis visą savaitę. Tai veiksmingiausia priemonė įprasminti žuvusiųjų kančias ir jų gyvybės auką, panaudojant šį žiaurų faktą prieš tautų siaubą — komunizmą. Tikrumoj, mes turėtumėm gyventi nuolatiniame gedulo ženkle, nes mūsų tautų naikinimas vyksta nenutrūkstamai ir toliau. Komunizmas savo metodus „sumodernino" ir visais būdais stengiasi maskuotis, bet savo viduj jis nepakeičiamai liko toks pat žvėriškas ir žiaurus.

Tragiškuosius birželius tik mes, laisvame pasaulyj esantieji, minime, o mūsų tauta jais gyvena jau 17 metų. Tėvynėje likusieji savo pareigas atlieka. O mes? Atvirai galime tarti, kad ne visi mes atiduodame prideramą duoklę tautos laisvinimo reikalams: darbu ar auka. Tėvynė su ten gyvenančiais mūsų broliais neturi mums būti elgetos, ištiesę prašančią į mus ranką. Stovėdami savo naikinamos tautos masinių kapų akivaizdoje vieningai turime sueiti į bendrą veiklą, ten kur ji verktinai reikalinga.

Kokius didelius ir reikšmingus darbus nuveikia pasiryžėlių grupelė, mes puikiai turime progos pamatyti iš Bolševikinio Teroro parodos, kurią surengė Pabaltijo Tautų Komitetas, talkininkaujant šių tautų bendruomenėms. Tai bene pirmas toks įvykis imigrantinėj Argentinos istorijoj. Ir jį atliko ne kurios nors turtingos ir gausios imigrantinės bendruomenės, bet savo skaičiumi tarp kitų Argentinoje nežymios Pabaltijo tautos, minėdamos savųjų tautų jau 17 metų besitęsiantį naikinimo darbą. Šios darnios trijų tautų bendruomenių pastangos rado atitinkamą atgarsį ne tik vietos valdžioje, bet ir plačiojoj Argentinos visuomenėj — spaudoj, radio, kino apžvalgose ir televizijoj. Visur atitinkamai atsiliepta ir nuoširdžiai domėtasi su noru pažinti ir pamatyti komunizmo peršamas „rojines" teorijas praktikoj. Susidomėjimas paroda buvo nelauktas — kiekvieną dieną ją aplanko virš 5000 žmonių! Todėl su džiaugsmu mes galime kelti galvas aukštyn, nes juo toliau, juo daugiau randame nuoširdžių rėmėjų ir talkininkų svetimuose kraštuose, jieškančių tiesos žodžio ir norinčių pažinti komunizmą. Tačiau savaime visa tai nepasidaro — reikia darbo ir aukos. Todėl dar labiau turime sugretinti savo eiles, sutartinai veikti ten, kur mus riša tautos laisvinimo reikalai, nes tai mus įpareigoja parodoje rodomi nukankintųjų brolių skausmo iškraipyti veidai. Jie šaukia labai iškalbingai, nors jų šauksmo aido ir nesigirdi. Savo amžina tyla jie sminga žiūrovui į pačias sielos gelmes.

Daug amžių vyko mūsų tautos kova už būvį, už teises ramiai gyventi, bet šiandien ji pasiekė savo aukščiausią egzistencinę įtampą.

Šiandien, kai mūsų kraštas pavergtas okupanto, kovos pobūdis už jo laisvę reikalauja ir padėčiai atitinkamų metodų. Prievarta palikdami tėvynę išsinešėme tik vieną dalyką — tėvų šalies meilę, kurios neturi atšaldyti svetimų padangių darganos. Visiems krinta šiuo gyvenamuoju momentu didelė misija pavergtos tėvynės atžvilgiu: kovoti už tėvynės išlaisvinimą tomis priemonėmis, kuriomis negali kovoti tėvynėje likusieji broliai. Reikia kartu pasidžiaugti, kad įvairiose srityse daug padaryta ir daroma. Naudojamos visos prieinamos ir tinkamos priemonės kovai su tautų abejingumu komunizmo atžvilgiu ir demaskuojami jo tikrieji kėslai į šias tautas. Likusiems tėvynėje kiekvieną dieną radio bangomis perduodama laisvojo pasaulio daromos laisvinimo pastangos ir besivystą ta linkme įvykiai, kurie anksčiau ar vėliau turės atnešti jiems laisvę. Tuo stengiamasi krašte palaikyti laisvės viltis ir daryti tautiečius atsparesnius moraliniam lūžiui, kurio taip laukia okupantas ir visomis priemonėmis to siekia. Be to, reikalinga likusiems teikti ir materialinė parama, kurios jie taip reikalingi, nes okupantas sąmoningai nualino kraštą, kad suvargusius, apiplyšusius, ligotus ir pusbadžius gyventojus galėtų lengviau palenkti savo tikslams. Todėl neturi likti nei vienos šeimos ar pavienio lietuvio, kurie nepasiųstų į Lietuvą metų bėgyje bent vieno ar dviejų siuntinių. Tai būtų tik trupiniai nuo mūsų gausių balių stalo. Visi Lietuvoje turi artimųjų ir pažįstamų, o jei neturi, lengvai jų gali per pažįstamus susirasti. Ši materialinė parama, o laiškuose kartu ir moralinė — pasakyta maloniu žodžiu, jiems įrodys, kad mes juos nepamirštame ir savo meilę ne tik žodžiais, bet ir darbais įrodome.

Minėdami šias gedulo dienas, kartu su bendro likimo broliais — latviais ir estais, susitelkę stovime prie masinių tautos kapų, girdime žuvusiųjų kraujo šauksmą, raginantį gyvuosius ištverti, nežiūrint, kiek ilgai ši kova tęstųsi. Nepamirštame taip pat kartu su Homeru paprašyti, kad „Jis, kurs yra Aukščiausias Teisėjas kovų ir taikos mirtingųjų žmonių trumpaamžių" pakreiptų mūsų tautų lemtį laisvės link.

J. Butkus

MANIFIESTO

VISTO

que el pueblo lituano continúa cautivo del régimen bolchevique, cuyas tropas, con enorme superioridad en soldados y armamentos, invadieron a Lituania el 15 de junio de 1940;

que esa injustificable agresión quebrantó todos los tratados, convenios y acuerdos formulados solemnemente entre Lituania y la URSS;

que, como secuela, fue instaurado un inhumano régimen de terror, de opresión y de aniquilamiento de todo elemento conciente, a fin de imponer por la fuerza el sistema comunista bolchevique, y

CONSIDERANDO

que la cautividad de Lituania y demás Países Bálticos hermanos: Letonia y Estonia, contraviene los más elementales y fundamentales derechos humanos individuales, colectivos y nacionales;

que sigue firme e incontenible la resistencia nacional, tanto en territorio lituano ocupado, donde se manifiesta por medio de acción de guerrillas y sabotajes; o en forma pasiva pero evidente, tanto como en la actividad mancomunada de los connacionales diseminados por el mundo libre;

que sigue llevándose a cabo el genocidio del pueblo lituano, cambiando actualmente tal vez la forma, ya que de las masacres y encarcelamientos en masa se ha pasado a una presunta emigración "voluntaria" a las inhóspitas, desiertas y frígidas estepas siberianas, donde mueren a millares a causa del hambre, la miseria y los trabajos esclavos exhaustivos;

POR ELLO

los lituanos residentes en la República Argentina, convocados por el Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina y la Comunidad Lituana en la Argentina (que reúnen a la mayoría de la colectividad organizada), el 16 de junio de 1957 en el salón "Lituano", Brasil 835, Avellaneda,

RESUELVEN

1. — Apoyar con todos sus medios la lucha heroica de los guerrilleros en su Patria y la acción libertadora de los lituanos radicados en los países libres;
2. — Manifestar su incondicional hermandad con los pueblos letón y estoniano, que luchan por un similar destino de libertad e independencia;
3. — Exigir el abandono inmediato del territorio lituano, de las fuerzas soviéticas de ocupación y el retorno a sus hogares de los desterrados a Siberia y otros lugares de trabajo esclavizante, así como de los desplazados que debieron refugiarse en otras regiones libres;
4. — Solicitar la ayuda de todos los amantes de la libertad, en esta campaña contra el totalitarismo bolchevique comunista que peligrosamente amenaza la paz y la independencia de todos los países del mundo;
5. — Pedir al Pueblo y Gobierno Argentinos que sigan apoyando y ayudando a los lituanos, letones y estonianos en su santa causa por la liberación del yugo soviético, al par que agradecer lo que ya han hecho en nuestro favor.

En nombre de los lituanos:

por el Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina:

CEFERINO IUJNEVICH, Presidente

y por la Comunidad Lituana de la Argentina:

IGNACIO PADVALSKIS, Presidente.

TREČIOJI VLIKo SESIJA JUNGT. AMERIKOS VALSTYBĖSE

APTARTA EILĖ SVARBIŲ LIETUVOS LAISVINIMO KLAUSIMŲ. NAUJAS VLIKo PREZIDIUMO, VYKDOMOSIOS TARYBOS, TAUTOS FONDO VALDYBOS IR KONROLĖS KOMISIJOS SĄSTATAS. NUSTATYTOS GAIRĖS ATEITIES DARBAMS.

Trečioji VLIKo sesija įvyko 1957 m. gegužės 31 ir birželio 1 — 2 dienomis, New Yorke, McAlpin viešbutyje.

Sesijoje dalyvavo atstovai nuo visų devynių VLIKą sudarančių grupių, jų pavaduotojai ir svečiai.

VLIKo sesiją atidarė pirmininkas J. Matulionis. Po jo atidaromosios kalbos pasveikinimo žodį į susirinkusius tarė Birutė Bilevičiūtė, kuri prieš keletą mėnesių pabėgo nuo sov. laivo Švedijoje, kai ten lankėsi intelektualų ekskursija.

Įvairiais veiklos klausimais pranešimus padarė:

A. Devenienė— pranešė apie VT ir jos įstaigų darbus Europoje.

M. Brakas, Vakarų sienų komisijos vardu, pranešė, kad komisija jau yra gavusi užsakytas studijas, kurios bus pradėtos spausdinti ir sudarys mokslišką pagrindą Lietuvos žemėms vakaruose nustatyti.

Dr. A. Trimakas pranešė apie Lietuvos Rytinių Sienų komisijos veiklą, o taip pat kartu padarė pranešimą Santykių su Lenkais Tirti komisijos vardu. Ypač sustojo ties lenkų egzilinės vyriausybės Londone pakartotinai pareikštom pretenzijom dėl Lietuvos sostinės Vilniaus, prašydamas VLIKo sesiją tą klausimą išsamiau diskutuoti.

J. Audėnas, Liet. Atstatymo kom. pirm., pranešė, kad komisija savo darbą tęsia toliau. Paskutiniu laiku esanti atlikta dar viena studija Lietuvos jūrininkystės klausimu. ....

V. Sidzikauskas, lietuvių delegacijos prie Pavergtųjų Tautų Seimo pirm., pranešė apie PET darbus, didėjančią reikšmę tarptautinėje politikoje, ypač Europoje, ir lietuvių delegacijos įnašą į PET veiklą.

Min. K. Škirpa, kaip VLIKo politinių grupių komisijos pirmininkas vidinei konsolidacijai siekti, pranešė kontaktų eigą su VLIKe nedalyvaujančiomis politinėmis grupėmis.

Dr. D. Krivickas savo pranešime plačiai apžvelgė Lietuvos laisvinimo problemą pasikeitusiose sąlygose ir dėl informacijų į laisvąjį pasaulį ir į pavergtą kraštą.

Po pranešimų buvo plačios diskusijos; po kurių atsirado visa eilė rezoliucijų kurios buvo patiektos rezoliucijų komisijai — Dr. M. Anysui, prof. B. Vitkui, J. Kardeliui — suredaguoti ir patiekti plenumui patvirtinti. Jos bus paskelbtos skyrium.

VLIKo sesija išreiškė ypatingą padėką Amerikos Lietuvių Tarybai už rėmimą VLIKo ir jo įstaigų veiklos finansiniai ir moraliai ir už nuolatinį bendradarbiavimą Lietuvos laisvinimo darbą dirbant. Taip pat VLIKo sesija išreiškė padėką visoms lietuviškoms organizacijoms ir lietuvių visuomenei visame pasaulyje, rėmusiems ir remiantiems VLIKą jo pastangose išlaisvinti tėvų žemę iš bolševikiško okupanto ir atkurti nepriklausomą demokratinę Lietuvos valstybę.

Okupuotoje Lietuvoje

▪ Lietuvos jaunimas nesimoko rusų kalbos. Visa eilė pradžios ir vidurinių mokyklų mokytojų nusiskundžia, kad jaunimas nenoriai mokosi rusų kalbą ir literatūrą.

To nesimokymo priežastys yra visai suprantamos: Lietuvos jaunimas nemėgsta rusų kalbos todėl, kad ši kalba jam yra svetima, primestinė. Nemėgsta jos ir Lietuvos mokytojų ir pačių tėvų dauguma.

▪ (E) Lietuvių kultūros dekadoje Lenkijoje, kuri prasidės birže-22 d., dalyvaus Lietuvos dainų ir šokių liaudies ansamblis, Lietuvos valstybinės filharmonijos styginis kvartetas, kai kurie operečių ir baleto teatro solistai bei kultūros darbuotojų delegacija, viso apie 140 asmenų. Lenkijoje taip pat bus suruošta lietuviškos grafikos liaudies meno ir knygų paroda.

▪ (E). Lietuvos paviljonas ir šiais metais veikia vėl atidarytoje visasąjunginėje žemės ūkio parodoje Maskvoje.

▪ (E) Turistai iš Lietuvos į užsienį. Į lenkų tarptautinę mūgę Poznanėje buvo nuvykusi ir Lietuvos turistų grupė, kaip pranešė „Tiesa". Birželio antroje pusėje dvi turistų grupės po 35 asmenis vyks į Sov. Vokietiją, dar kita į Bulgariją. Rugpiūčio mėn. į Čekoslovakiją vyks 35 jaunuolių grupė. Tą pat mėnesį 35 Lietuvos turistai lankysis Vengrijoje. Lietuvos profsąjungos komplektuojančios turistų grupes į Lenkiją, Vokietiją, Bulgariją, Rumuniją. Pažymėtina, kad nė viena iš minėtų turistų grupių nebus išleidžiama toliau satelitinių kraštų. Pergengti geležinę uždangą iki šiol leido tik „įžymesniems" turistams.

▪ (E) Lietuvos vaikų namuose esą dabar apie 3.600 vaikų, netekusių savo tėvų. Respublikoje esą vaikų namas. Nauji vaikų namai šiais metais bus steigiami Pagėgiuose.

▪ (E) „Pirmasis Lietuvos respublikinis festivalis" įvyks Vilniuje liepos 13 — 14 dienomis. Mažesnio masto fetivaliai įvyko jau visoje eilėje Lietuvos vietovių. Parengime Vilniuje dalyvaus tie kolektyvai, kurie provinciniuose festivaliuose bus geriausiai pasirodę. Bet ir respublikinis festivalis ruošiamas tikriausia tik tam, kad būtų galima padaryti atranką visasąjunginiam festivaliui Maskvoje, kuris prasidės liepos 26 dieną. Dėl to festivalio Maskva jau visus metus varo plačią propagandą visame pasaulyje.

▪ (E) Vilniaus geležinkeliečiai su kilnojamais radijo aparatais. Vilniaus radijas pranešė, kad Vilniaus geležinkelio stotyje artimiausiu metu pradės veikti pirmieji Lietuvos geležinkelyje radijo ryšiai tarp stoties kontoros ir vagonų surašinėtoju. Surašinėtojas turės portatyvinius radijo siųstuvus. Kalbėdamas į mikrofoną perduos surašomųjų vagonų duomenis kontorai už kilometro ar toliau.

MASKVOJE MIRĖ GENEROLAS ŽEMAITIS-BALTUŠIS

(Elta) Birželio 1 d. Maskvoje mirė atsargos generolas maj. F. Žemaitis-Baltušis. 1940 metais, bolševikams okupavus Lietuvą, netrukus jis pasirodė Kaune ir kurį laiką ėjo „Lietuvos liaudies kariuomenės vado" pareigas. Lietuviškai susikalbėti mažai tegalėjo. Kaip visą amžių tarnavo svetimiems, taip ir mirė ne savo krašte, bet Maskvoje.

PABALTIJO KANKINIŲ BALSAI PRABILO Į ARGENTINIEČIUS...

Turtingiausioj ir puošniausioj Buenos Aires (vadinamoj milijonierių) gatvėje, Florida 715, birželio 14 — 23 dienomis vyksta Pabaltės tautose vykdyto komunistinio teroro paroda.

Iš šviesios ir nerūpestingų žmonių klegesių pripildytos gatvės patenkama į parodos patalpas. Įėjusį vidun lankytoją tuoj pasitinka malonūs ir mandagūs parodos rengėjai bei dežūruojantys visų trijų tautų atstovai. Greitai atsilankiusio dėmesys pereina prie tautinių dirbinių: audinių, rankšluosčių, kaklaraiščių, juostų, smūtkelių, medžio raižinių ir kitų rankdarbių. Nepamirštama ir puikusis gintaras bei puošnūs velykiniai margučiai, kurie itin patraukia žiūrovus. Lietuvių folklorinis skyrius savo gaminiais pats gausiausias. Visa tai buvo galima padaryti Lietuvių Tautinio Muzėjaus pagalbos dėka, ir visų lietuvių išsaugotais ir padovanotais eksponatais. Neabejotinai, visi padovanojusieji sau brangius eksponatus Liet. Taut. Muzėjui, ir matydami kaip jais dabar domisi dešimtys tūkstančių argentiniečių, turi jausti širdyje moralinį pasitenkinimą dėl savo gražaus darbo

Nevieno lankytojo dėmesį atkreipia virš tautinių audinių pakabintas baltomis raidėmis užrašas LITUANIA, kuris, gražios tautinės juostos fone, patraukliai atrodo.

Tautodailės skyriuje dežuruoja tautiniais rūbais pasipuošusios visų trijų tautų mergaitės, kurios mandagiai aiškina svečiams apie mūsų tautodailės išdirbinius. Tolygiai yra gražūs latvių ir estų folkloriniai skyriai, nors ir ne taip gausūs. Patalpos sienos papuoštos visų trijų tautų gamtovaizdžiais, moderniais pastatais, bažnyčiomis, istoriniais paminklais ir tolygiomis didelio formato nuotraukomis. Viskas gyva, gražu, malonu — toks ir buvo šių tautų laisvas gyvenimas, kur klestėjo taika, laimė ir ramybė. Per trumpą laisvo gyvenimo metą šie trys kraštai pasiekė kultūrinėj srityj daugiau, nei kitos šalys per šimtą metų. Sukurta savos aukštosios mokyklos; paruošta joms sava profesūra. Išaugo puikus jaunimas, kuris savo moksliniais ir sportiniais sugebėjimais varžėsi su didžiųjų ir gausiųjų tautų atstovais. Pvz., Lietuva krepšinio, stalo teniso, šaudymo ir šachmatuose stovėjo pirmose tautų eilėse.

Tokią nuotaiką susidaro lankytojas žiūrinėdamas tautodailės skyrius, ir taip nusiteikęs jis užlipa laiptais į antrą parodos patalpą, kuri skirta vien bolševikinio teroro pavaizdavimui. Užlipę žmonės staiga sustoja... Baisūs vaizdai, didelis kontrastu, susidariusiai pirmojoj parodos patalpoj nuotaikai, prakalba be žodžių į atsilankančius...

Einant pro paveikslus, tarytum kažkoks baisus filmas slenka pro akis.... Ko čia tų žmonių neiškentėta... Jie buvo daužomi, deginami, plikinami karštu vandeniu, pjaustomi peiliais ir durtuvais... Bendruose kapuose jie buvo rasti išlaužytomis rankomis ir kojomis, subadyti durtuvais, nuluptomis odomis, nupjaustytomis ausimis ir nosimis, išbadytomis akimis, ištraukytais liežuviais... Daugumas kalinių buvo sutriuškintais galvos kiaušais, ištaškytais smegenimis. Nukankinta keletas kunigų; kun. Petrikas buvo paimtas tiesiog nuo altoriaus ir nukankintas su liturginiais rūbais. Kretingoje buvo rasta lavonų su nukirstom galvom, nuo rankų ir kojų nulupta oda... ir taip daugelyje vietų. Niekad mes pilnai nesužinosime visų tų kančių, kurias iškentėjo mūsų broliai ir tai visuose trijuose Pabaltijo kraštuose — nuo Lankeliškių, Kretingos, Telšių, Rygos, Boltenzero iki Talino. O kur šimtų tūkstančių tremtinių kančios Rusijos kalėjimuose, koncentracijos lageriuose ir laukinėse taigose. Visų tų kančių akivaizdoje komunistus tegalima apibūdinti tik vienu žodžiu — žvėris žmogaus pavidale.

Jau 16 metų praėjo nuo to laiko, kai amžinai nutilo šių kankinių dejonės, bet kaip jos iškalbingai visiems kalba nuo sienų, iš ten kabančių fotografinių nuotraukų. Tą patį jos kalbės ir po 16 šimtų metų.

Parodos lankytojai tylūs ir susitelkę eina pro žiaurius kankinių vaizdus. Visų veidai rimti. Daugelis moterų šluosto ašaras... Salėje visiška tyla. Girdisi tik lankytojų žingsnių čežėjimas. Tokie pat tylūs ir susitelkę lankytojai nulipa laiptais žemyn ir apleidžia šį bolševikinės sistemos pavaizdavimą praktikoj, kur, gal ne vienas jų pačių pabudo žiaurios realybės įtakoj. Tam ir buvo surengta ši paroda ir tik tokius tikslus turėjo parodos rengėjai, įdėję tiek daug darbo ir pastangų jai surengti. Dar daugiau — tuo įprasminama ir kankinių kančia ir sudėtos aukos, kurios pasitarnans žmonijos atbudimui, ir taip pat parodys kuo virsta žmogus žmogui, kai jo širdy nėra Dievo, tėvynės ir artimo meilės.

Paroda susilaukė negirdėto pasisekimo; ją kiekvieną dieną aplanko tūkstančiai asmenų. Lankytojams išdalinta dešimtys tūkstančių, bolševikinę sistemą aptariančių lapelių ir leidinių.

J. Ginkus

AR Į "INSPEKCINĘ ZONĄ" ĮEITŲ IR LIETUVA?

ABEJOJAMA, AR SUSITARIMAI SU MASKVA IŠ VISO TURĖTŲ KOKIOS NORS VERTĖS

(Elta) Pasaulio ir ypač Europos politiniuose sluoksniuose pastaruoju metu daug dulkių sukėlė neutralių ir inspekcinių zonų klausimas. Kaip žinoma, tarp didžiųjų valstybių eina pasitarimai dėl nusiginklavimo. Be pasitarimų Londone, kur ilgą laiką posėdžiavo didžiųjų valstybių nusiginklavimo komisija, nuolat vyksta nuomonės pasikeitimas diplomatiniuose užkulisiuose ir viešai per spaudą. Europoje buvo jaučiamas tam tikras susirūpinimas, kai iš Vašingtono pasigirdo gandai apie kokias tai neutralias zonas skersai Europą. Bet netrukus išryškėjo, kad aktualios reikšmės šiuo metu turi tik vadinamos „inspekcinės zonos", tai yra juostos, kurių plote Vakarai ir Rytai abipusiai galėtų vykdyti kontrolę, pirmoje eilėje iš oro.

Savaime aišku, kad visos tos diskusijos liečia ir mus, pabaltiečius ir apskritai visus pavergtus kraštus. Pabaltijo tautoms rūpi, kad tokiais susitarimais apie „zonas" ir „juostas" nebūtų mėginta įamžinti esamąją tų kraštų okupacinę padėtį.

Kokie yra tų „inspekcinių zonų" projektai? Pagal paskelbtus projektinius žemėlapius, amerikiečių siūlomoji inspekcinė juosta eitų maždaug taip, kad į ją įeitų Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, net dalis Gudijos ir Ukrainos. Pagal Maskvos planą, Pabaltijo kraštai jau nepatektų į inspekcinę zoną. Jei dėl tos inspekcinės zonos rimtai būtų tariamasi ir susitariama, galutinė linija Rytuose ir Vakaruose, galbūt, būtų nustatoma kompromiso būdu.

Vakariečiai priešinasi per siauroms inspekcinėms zonoms Europoje dėl to, kad jos neleistų kontroliuoti Sovietų karinių pasiruošimų Sovietų Sąjungos vakariniuose pakraščiuose. Lygiagrečiai eina pasitarimai ir diskusijos dėl inspekcinių zonų Tolimuose Rytuose, iš vienos pusės Sibire, iš kitos Aliaskos ir Amerikos pakraščiuose. Ir toje erdvėje nėra dar aiškumo, kaip plačiai tos inspekcinės juostos turėtų būti nutiestos.

Į nusiginklavimo ir inspekcinių zonų diskusijas jautriai atsiliepia vokiečiai. Jie siekia, kad nusiginklavimo klausimas būtų tampriai surištas su Vokietijos apjungimo klausimu. Ir kiti vakariečiai ta prasme yra pasisakę, tačiau kokie bus galutiniai susitairmai — jei iš viso jie pavyks — niekas dar negali numatyti. Pažymėtini kai kurie vokiečių pozicijos ir opozicijos balsai (pvz., atstovų Manteuffel-Szoege ir W. Jaksch), kurie įspėja Vakarus nesileisti su Maskva nusiginklavimo ir inspekcinių zonų klausimais į jokius susitarimus, kuriais vokiečių Rytų sritys ir Rytų Europos kraštai liktų izoliacijoje anapus geležinės uždangos.

Pasaulio spaudos žiniomis iš Vašingtono, ten pastaruoju metu vis labiau išryškėjusios dvi kiek skirtingos nuomonės apie tai, kokios politikos reiktų laikytis derybose ir apskritai santykiuose su Maskva. Prezidentas Eisenhoweris ir jo įgaliotinis nusiginklavimo derybose, Stassen, linksta į tai, kad būtų išbandyti visi galimumai prieiti su Sovietais bent prie šokių tokių susitarimų. Ci JAV karinės vadovybės nariai, kaip štai admirolas Radford ir admirolas Burke, kaip praneša „NZZ", atvirai reiškę abejones, kad nusiginklavimo susitarimai su Sovietais galėtų turėti kokios nors vertės. Tomis pat žiniomis, ir JAV užsienio reikalų ministeris Dulles abejingai žiūrįs į susitarimų su Sovietais galimumus. Vis dėlto nusiginklavimo derybos Londone po pertraukos vėl tęsiamos, nors ir be didelių vilčių.

Pasitarimai ir diskusijos dėl atominio nusiginklavimo iki šiol neprivedė nė prie mažiausio susitarimo. Tuo tarpu didžiosios valstybės atominių ir vandenilio bombų bandymus tęsia toliau. Sėkmingai išbandžiusi pirmąją vandenilio bombą, Didž. Britanija pasidarė trečiaja valstybe, turinčia šios rūšies ginklus. Smulkesnių atominės energijos gamyklų-reaktorių (civiliams reikalams) yra jau Vak. Vokietijije, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir kitur.

Pasaulio politika pergyvena dabar judrių manevrų laikotarpį. Pabaltijo tautoms ir visiems pavergtiems kraštams rūpi, kad didžiųjų valstybių pasitarimai ir susitarimai nevyktų pavergtųjų tautų sąskaiton.

Kinijoi 4-rių metų laikotarpy buvo nužudyta 800.000 žmonių

Prieš kelias dienas vietos laikraščiai paskelbė žinią, kad Komunistinėj Kinijoj keturių metų laikotarpy buvo nužudyta 800 tūkstančiai jų santvarkai nepalankių asmenų. Visa tai atlikta be teismo ir be jokių įrodomųjų faktų, kad įtartinieji buvo režimo priešai. Pakako, kad komunistinė policija įtarė eilę asmenų esant nepalankiais komunistinei santvarkai ir pastarieji buvo sušaudomi. Apie šiuos sunaikinimus visai viešai patvirtino savo vienoj kalboj pats komunistinės Kinijos valdovas Mao Tsė-tung.

40.000 Vengrijos jaunimo uždaryta į konc. stovyklas

Tęsdami toliau vengrų tautos naikinimo darbą ten esanti Sov. Rusijos slaptoji policija, padedama Vengrijos komunistų suvarė į konc. stovyklas 40.000 jaunimo, kuris, jų manymu, esąs nepalankus naujai vyriausybei ir galįs iš naujo sukelti revoliuciją.

ARGENTINOS VYSKŪPŲ VIEŠAS PAREIŠKIMAS

buvo padarytas š. m. birželio 9 d. ir išspausdintas spaudoj. Pareiškimas aiškiai pasisako visais momentui aktualiais klausimais: religijos mokymo, katalikiškų pareigų viešajame valstybės gyvenime, darbininkų teisės, profesinių sąjungų, politinių kalinių ir t. t. Laišką dalimis pradėsime talpinti nuo sek. „Laiko" nr.

▪ (E). Iš Lietuvos neseniai atvyko į Vak. Vokietiją Balčiūnienė, kuri prieš 13 metų rusų buvo suimta Tiuringijoje ir kartu su vaikais išvežta į Rytus. Pro Sileziją ir Vilnių ji pateko į Kauną. Ji atvyko su jauniausiu sūnum. Kitas jos sūnus Sovietų tebėra suimtas, o duktė paimta darbams Sovietų Sąjungoje. Fed. Vokietijos ambasados Maskvoje tarpininkavimu tik Balčiūnienei su vienu sūnum leido vykti į Vakarus, o dėl kitų būsią tęsiami žygiai per Raudonąjį Kryžių.

MAIRONIS-TAUTOS ATGIMIMO DAINIUS

—*-*—

Jonas Mačiulis (vėliau pasirašinėjęs Maironio slapyvardžiu) gimė 1862 m. lapkričio 2 d. Raseinių apsk., Šiluvos valsč. Išėjęs pradžios mokyklos kursą namuose įstojo į Kauno gimnaziją, kurią baigė 1883 m. Po to išvyko į Kijevo un-tą studijuoti literatūrą. Kijeve studijavo vienerius metus. 1884 m. įstojo į Kauno Kunigų Seminariją, kurią baigė 1888 m. Gavęs kunigystės šventimus, nuo 1888 m. iki 1892 m. studijas tęsė Peterburgo Dvasinėj Akademijoj. 1892 — 1894 Maironis profesoriavo Kauno Kunigų Seminarijoj. Nuo 1894 iki 1909 m. jis buvo Peterburgo Dvasinės Seminarijos profesorius. Nuo 1909 m. jis jau daugiau nebepalieka Lietuvos ir iki savo mirties profesoriauja Kauno Kunigų Seminarijoj, eidamas kartu rektorianus parcigas. Nuo 1922 m. Maironis dar profesoriavo ir Vytauto Didž. U-te Kaune, dėstydamas šalia kitų dalykų pasaulinės literatūros kursą. Už nuopelnus Bažnyčiai pakeliamas į prelatus. Mirė 1932 m. birželio 28 d. Palaidotas Kauno katedroj.

—*-*-*—

Šiais metais švenčiama triguba mūsų tautos dainiaus sukaktis — 95 metai nuo jo gimimo, 50 metų, kai jis parašė „Jaunosios Lietuvos" poemą (1907 m. liepos mėn.), ir 25 metai nuo jo mirties

Sunkiomis gyvenimo valandomis dangelio žvilgsniai nukrypsta į praeitį, tartum jieškodami ten atramos, herojizmo ar šviesos niūriai dabarties tikrovei. Kaip carų priespaudos laikais, taip ir nepriklausomybės kovų sunkiais metais lietuviai sėmėsi sau stiprybės iš garbingos savo tautos praeities. Šiandien mes esame labiau nei bet kada praeityj ištikti negando, kuris slegia mūsų krūtines, troškindamas svetimų miestų dūmuose.

Tokiu sunkiu anų laikų lietuviams „Naktyj be aušros" metu į kovotojų už Lietuvos laisvę eiles išeina Maironis. Jo kovos ginklas — poezija. Maironis, pasirašęs Zvalionio slapyvarde, debiutuoja 1885 m. Aušroje. Vėliau šiam eilėraščiui buvo duotas „Miškas ir lietuvis" vardas ir jau pasirašytas Maironio slapyvardžiu. Šiam pirmajam Maironio eilėraštyje jau galima pastebėti visas tas nuotaikas ir motyvus, kurie vėliau pasireikš visoje jo poezijoje. Eilėraštyje poetas apgailestauja, kad išmirė praeities didvyriai, kurie taip buvo išgarsinę savo šalies garbę ir garsą, kad iškirstos girios ir t. t. Mes matome, kad ir to meto patriotai žvelgė į praeitį, jieškodami ten jėgos ir įkvėpimo sunkiose tautai valandose. Atrodo, kad tikrai tokios jėgos iš tautos praeities apmąstymo poetas ir įgauna, nes debiutinį eilėraštį baigia viltingai:

„Atsibus tėvynės sūnūs,
didžią praeitį atminę;
Pagimdys vargai galiūnus,
ugnimi uždegs krūtinę.

Su tokiomis tai ugningomis mintimis ir viltingu kovingumu Maironis išėjo kelti iš amžių miego lietuvių tautą.

Metę žvilgsnį į Maronio kūrybą matome, kad jo lyrinei kūrybai nemaža turėjo įtakos to meto ir ankstyvesnė Lietuvos ir jos kaimynų romantinė poezija — Vienažindžio, Baranausko, Mickevičiaus Heinės, Šilerio, Slovackio, Kraševskio, ir klasinei — Donelaitis, Puškinas Lermontovas, Tolstojus.

Praslinkus dešimt metų po pirmojo eilėraščio išspausdinimo, Tilžėje pasirodė pirmoji Pavasario Balsų laida. Jau pats leidinio vardas rodė gyvybę, entuziazmą, optimizmą, kuriais Maironis taip veikė į savo poezijos skaitytojus. Pirmajam Pavasario Balsų leidinyj jau galima rasti žymesnieji Maironio eilėraščiai, kuriuose poetas prabyla visomis būdingomis tematikomis: religine, tautine, gamtine ir asmenine. Šiose tematikose Maironis prabyla kovingai, sielvartingai, ironiškai ir net pranašiškai. Visa tai buvo labai reikalinga to meto abuojumui išjudinti. Jau pirminis Maironio stilius rodė jį neeilinį poetą esant. Jis išsiveržė vulkaniškai. Kalbant apie pirmąją Pavasario Balsų laidą, tenka pažymėti, kad tai kartu yra ir pagrindinė laida, nes su sekančiomis laidomis ji tik praplečiama. Antro Pavasario laidų leidimo data ir vieta nežinoma. Viso Pavasario Balsų išėjo dešimt laidų; keturios jau po Maironio mirties. Pati paskutinė Pavasario Balsų laida išėjo 1936 m. okupuotoje Lietuvoje, kur Maironis mėginamas interpretuoti pagal „tautinę formą, socialistiniam tunyj". Jei vienu atveju parodomą Maironio didžiulė įtaka Lietuvos žmonėms, tai kitu — jis mėginamas suniekinti ir panaudoti komunistinės propagandos tikslams. Maironio poezija yra tiek lietuviška, kad jos negalima įstatyti į bet kokius internacionalinius - socialistinius rėmus. Dėl savo gilaus lietuviškumo ir mūsų kalbos subtilumo, jo poezija į svetimas kalbas beveik neišverčiama.

Vertinant Maironio įtaką ir populiarumą, o taip pat ir poetinį jo talentą, reikia turėti omenyje tą metą, kuriame Maironis kūrė. Savo poezijoje žadino jis tautiečių meilę savai kalbai, istorijai ir kėlė viltingą laisvės troškimą:

Žiūrėk, rytuose aušra jau teka,
Pabudę paukščiai pagiriais šneka;
Laikai juk mainos: slėgė pikti, —
Nušvis kiti
Lietuvai mūsų tėvynei!

Poetas gerai suprato, kad poezija nėra pati sau tikslas ir ja viena, kaip tokia, kraštui laisvės neatneši. Tam reikalinga pasišventimas, darbai, žygiai, kuriais bus atkovota laisvė Visa tai pasiekti reikalinga vienybė. Todėl jau 1887 m. prabyla:

„Nedaugel mūsų, broliai, nedaugel yra,
Tačiau mes būsim tvirti, jei riš vienybė;
Į darbą stokim vyras į vyrą:
Sujungtos rankos suteiks stiprybę.

Tai, bene, pirmoji Maironio kovos strėlė, kuria jis iššaukė dvasinį sujudimą. Pasiekė jo daina visus Lietuvos kampus, nes sekančiam eilėraštyje rašytame 1892 m. jis sako:

Pasklido giesmė po tą šalį,
Kur Nemuno vandenys bėga;
Pažino tave ir pamilo visi:
Ir rūmai, ir sodžių sermėga.

Sviesdamas į ano meto vergijos tamsą išaukiančias kovą strėles, nekartą poetas grįžta atgal į save, atrodo, suabejoja greita laisve ir prabyla:

Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,
Mūsų kovos ir kančios, be ryto naktis
Ar jiems besuprantamos bus?

Bet sekančiuose, tais pačiais metais, parašytuose eilėraščiuose jis vėl kovingas ir užtraukia revoliucinę ano meto dainą: „Užtrauksim naują giesmę broliai..." arba: „Nebeužtvenksi upės bėgimo, / norint sau eitų ji pamažu; / nebsulaikysi naujo kilimo, / Nors jį pasveikint tau ir baisu.

Ir taip per visą savo poeziją. Tai tikrasis Maironis: emocingas, vaizdus, ugningas... Šiomis savybėmis pasižymi visa eilė geriausių jo kūrinių: „Oi neverk, matušėle", „Milžinų kapai", „Eina garsas". Šie eilėraščiai veikiai virto populiariomis liaudies dainomis; tai geriausias įrodymas, kad Maironis ėjo su visa tauta ir išsakė giliausius jos troškimus.

Be patriotinės ir religinės tematikos, Maironis lygiai stiprus ir gamtos apdainavimo motyvuose. Klasine lyrika pasižymi jo šie eilėraščiai: „Nuo Birutės kalno", „Užmigo žemė", „Vakaras ant keturių Kantonų ežero", „Mergaitė", „Kur bėga Šešupė". Šie kūriniai talpina savy aukštą meninę ir idėjinę vertę. Juose apdainuojama Lietuvos, ar svetima gamta, su savo upėmis, ežerais, miškais, žvaigždėtomis naktimis, kvepiančiais gėlių darželiais, šlamančiais sodais. Ši romantinė nuotaika išsakyta lyrika nėra sau tikslas. Ji eina kaip kontrastas, ar vaizdinga paralelė lietuvių tautos vergijai palyginti. Lygiai stiprus Maironis ir personalinėj tematikoj. Tai saviti ir sau taikomi vazdai, kuriais pasižymi eilėraščiai: „Vasaros naktys", „Sudieu", „Aš norėčiau..".

Neįmanoma išsamiau trumpam straipsnely apžvelgti įvairiaspalvę Maironio kūrybą. Maironis savo lyrinėj kūryboj laikėsi griežtų klasikinių eilėrados reikalavimų. Dažniausiai jis rašė ketureiliu, bet nevengdavo ir sudėtingesnės struktūros su įvairiu rimavimu, pvz. „Vilnius", „Milžinų kapai" etc. Maironis rašė ir sonetų — „Praeitis", „Sautei tenkant". Be to, Maironis parašė visą eilę ir draminių kūrinių bei baladžių — Jūratė ir Kastytis. Maironio baladės yra daugiau lyrinio pobūdžio kūriniai. Taip pat parašė ir pora libretų.

Maironis darė daug įtakos to meto ir vėlesnėms poetų kartoms. Kilo net tam tikras „maironizmas". Atsirado ir kovojančių prie šią srovę. Ypač prieš Maironį pasisakė „Keturvėjininkai" ir kiti „-istai", norėdami išsivaduoti iš po „maironizmo" ir užtraukti nauju stilium. Maironis į viešas diskusijas nesileido, visad išlikdamas savo aukštumoj. Dėl eilės nekurių mūsų laisvės meto blogybių Maironis kentėjo ir skumdėsi. Tai parodė ir rastas po jo mirties eilėraštis „Skausmo skundas" su 1927. VIII. 22 d. data. Nors oficialių tautinių švenčių proga Maironis dar ir buvo į iškilmingus aktus kviečiamas, bet priaugančios inteligentijos akyse jis jau buvo tik praeities didvyris...

Nežiūrint šaltokų Maironio santykių su oficialiaisiais valdžios asmenimis, kai 1932 m. birželio 28 d. sugaudė varpai „liūdną ir skaudų leisdami gandą", kad Tautos Dainius amžinu miegu karste nurimo — susimąstė visi. Buvo jis palaidotas valstybės lėšomis. Prie karsto pasakyta daug gražių žodžių, bet prisikėlimo žadintojas jų jau negirdėjo... Mes puikiai mokame gerbti mirusius, bet aplinkui esantiems gyviesiems nepajėgiame ištarti malonaus žodelio...

Prisimindami šiandien prieš 25 metus užgesusį mūsų tautos laisvės dainių, nors maža dalimi išpildysime tą jo kuklų troškimą, kurį jis išsakė tėvynei skirtame eilėraštyj:

Poetams kitiems numylėta ranka
Iš laurų vainiką nupynė,
Tu jį nors atmint ar atminsi kada?
Tu, jo numylėta t ė v y n e !

Su atėjusiomis naujomis okupacijomis ir tremtimi, Maironis iš naujo prisikėlė savo tautos sąmonėj, nes jo poezija turi visų tų elementų, kurių reikalinga vergijos metams: patriotizmą, kovingumą, pasiryžimą kad ir beviltiškai kovai, raginantį iš praeities semtis stiprybės ir nepalūžti gyvenamo laiko sunkenybėse.

Kaip senoji, taip ir jaunoji išeivių karsta linksta į internacionalizmą ir nutautėjimą, nes yra praradusi realius ryšius su tėvyne. Sunki ir kieta kova dėl būvio, su savo netikru rytojumi, spaudžia žemyn ir gramzdina į materializmą bei prisitaikymą. Per tautines šventes ar minėjimus atgimusi išeivių nuotaika, tuoj pat susiduria su realia emigracine tikrove ir palūžta. Viena iš lengvai prieinamų ir geresnių priemonių palaikyti nuolat gyvą patriotinę nuotaiką yra patriotinės Maironio poezijos skaitymas, jo šūkių ir tezių tęsimas.

Maironio taurus gyvenimas ir jo meilė savai tautai ir mus verčia išlikti lietuviais iki galėsime grįžti į savo tėvynę, kur ilsisi tautos dainiaus kūnas. Tada aplankę jo karstą galėsime pasakyti: „Tavo poezija nuolat gaivino mus ir niekuomet nenustojo šviesti klaikiuose tremties keliuose". V. L. T.

MONTEVIDEO

Gegužės 18-tą, trylika Argentinos lietuvių sportininkų pasirodė Urugvajaus sostinės gatvėse. Tai buvo „Kovo" krepšininkų vienetas, atvykęs kovoti už Rio de Platos lietuvių taurę su Urugvajaus lietuvių krepšinio komanda „Vytis".

„Vyties" aikštelei esant nepilnai pritaikintai nakties žaidimui, buvo žaidžiama, to paties šeštadienio naktį 20 val., „Verdi-Rojo" klubo gražioje asfaltuotoje aikštėje, dalyvaujant daugeliui lietuvių ir vietinių jaunimo, stebint tikrai aukštą ir kultūringą žaidimo eigą. Argentinos lietuviai labai gražiai ir stipriai laikėsi. Laimė lydėjo urugvajiečius - namiškius. Jie rungtynes laimėjo (60 — 38).

Parapijos salėj jaunimas — „Urugvajaus Lietuviai Vyčiai", surengė svečiams pagerbti vakarienę sutraukusią, nežiūrint vėlaus laiko, daug svečių - tautiečių. Dalyvavo jo eks. p. Ministeris Dr. K. Graužinis su ponia, Liet. Pasiuntinybės sekretorius p. A. Grišonas su ponia, Spaudos atašė p. Kaz. Čibiras, pirmą kartą lietuvių tarpe dalyvavo Prezidente de Consejo Departamental de Montevideo inžinierius Acquistape su ponia ir dviem sekretoriais, Montevideo - Cerro skyriaus policijos viršininkas, tik ką iš Argentinos grįžęs lietuvių bažnyčios klebonas Kun. Jonas Bružikas S. J. ir daugybė tautiečių.

Vaišių eigą labai sumaniai pravedė Urugv. Liet. Vyčių pirmininkas Pranas Dobilevičius. Kalbėtojų buvo labai daug. Po pirmininko Pr. Dobilevičiaus kalbėjo kun. Giedrys S. J., Argentinos lietuvių „Kovas" komandos kapitonas p. Petraitis, inž. Acquistapace, Policijos viršininkas ir jo eks. Ministeris Dr. Kaz. Graužinis.

Kun. Bružikas S. J. padalino visiems lošėjams gražų atminimo medalį palinkėdamas sportininkams gražios ateities.

Baigus vakarienę, Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijoj buvo surengti šeimyniniai šokiai, kuriems grojo gražus orkestras. Daugumas griežikų buvo lietuviai.

Kitą dieną, po sumos lietuvių bažnyčioj, visi rinkosi Urugv. Lietuvių Kultūros patalpose pietums, kur buvo švenčiama triguba šventė: 1) išsimokėtos visos buvusios skolos susijusios su namo pirkimu, 2) pagerbdami motinas joms, įėjimas buvo nemokamas, ir 3) svečių sportininkų pagerbimas.

Liūdna buvo kai malonūs Argentinos lietuviai sportininkai sekmadienį, 19-tą gegužės, spaudė uoste juos lydėjusiems dešinę, sakydami „iki pasimatymo" Tikrai, malonūs broliai lietuviai, „iki pasimatymo! — iki pasimatymo!"

Urugvajaus lietuvių „Vytis" komandoj žaidė: V. Cieslinskas, Bartkevičius, Bagurskas, Dobilevičius, Kanopa, Krasinskas, du broliai Kvaraciejai, Sadauskas ir Slažinskas. Oto Vikonis, vienas iš pirmųjų žaidėjų, dėl darbo sąlygų negalėjo dalyvauti rungtynėse. Dalyvis

PADĖKA

Urugvajaus Lietuviai Vyčiai nuoširdžiai dėkoja Kun. Jonui Bružikui S. J. už nemokamą salę vakarienei, Urugv. Liet. Katalikių Mot. Draugijai už nemokamai duotus indus, Alfonsui Klimui su ponia, Feliksui Grigui su ponia ir D. Nevenckienei už pagalbą rengiant vakarienę. Taip pat visoms narėms ir nariams už uolų benradarbiavimą.

Už priėmimą pas save argentinos lietuvių sportininkų, Urugv Lietuviai Vyčiai nuoširdžiai dėkoja: p. Alf. Bartašiūnui, p. Edv. Jusiui ponams Grigams, Petrušiams, Vaiteliams, Andriuškevičienei p.p. Debesiams ir p. Juliui Jazauskui.

„U. L. V." Valdyba

■ **K. Jurelė**, gyvenąs Montevideo mieste, prašomas pranešti „Laiko" adm. tikslų savo adresą, kad būtų galima netrukdomai ir toliau siuntinėti Laiką.

■ **Kun. Jonas Giedrys** išvyko po ilsiui į Tacuarembo, kur išbus apie mėn. laiko. Jį pavaduos grįžęs iš misijų Argentinoje kun. J. Bružikas

■ **Antra lietuviška radio valandėlė** yra transliuojama ketvirtadieniais 19,30 val. CX 50-ta banga per radio El Mundo. Taip pat veiks, kaip ir anksčiau, buvusioji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8,30 val ryto per radio Solis.

Sovietų Rusijos konsulatas Argentinoje sustabdė vizų davimą grįžimui į kom. kraštus

Praeitą savaitę Sov. Konsulatas Argentinoje sustabdė vizų išdavimą į kom. kraštus. Šio patvarkymo pasėkoje liko keliasdešimt susitvarkiusių ir pasiruošių kelionei asmenų; jų tarpe yra ir lietuvių. Visiems šiems asmenims šis patvarkymas sudarė daug rūpesnių ir juos paliko kritiškoj padėtyj, nes daugelis pigiai išsipardavė namus, baldus ir jau buvo atsisakę iš darbo. Tačiau komunistams kitų žmonių vargas niekad nerūpėjo ir nerūpės. Viskas komunistinėj sistemoj turi tarnaut generalinei partijos linijai, kuriai aukojama ne tik žmonių vargas ir ašaros, bet išnaikinama tam tikslui milijonai žmonių, ir ištisos taujamos.

SUOMIAI ŠALTAI SUTIKO CHRUŠČIOVĄ SU BULGANINU

Neseniai Suomijoje viešėjo Bulganinas su Chruščiovu. Suomių plačioji visuomenė tą apsilankymą stebėjo šaltai. Būta net tokio atsitikimo, kad Suomijos profsąjungos švęsdamos savo 50 metų sukaktį, į patį iškilmingąjį parengimą olimpiados aikštėje sovietų svečių visai nepakvietė, o kai jie vis dėlto atėjo nekviesti, juos iškilmių rengėjai savo sveikinamoje kalboje nė neminėjo. Visiems buvo aišku, kad tai buvo savotiška antisovietinė suomių demonstracija, kaip pranešė DPA.

Emigravę iš P. Amerikos į komunistinius kraštus bus ten imami karinei prievolei

Spauda praneša, kad visi vyrai paskutiniais metais emigravę į Sov. Sąjungos užimtus kraštus bus prievarta imami į raudonąją armiją. Tokių grįžusiųjų itin daug yra iš P. Amerikos kraštų.

Šios žinios Vakarų valstybių spaudoj įvairiai ir gyvai komentuojamos. Nekurie laikraščiai iš to daro išvadas, kad kam nors daromi pasiruošimai.

PASIRAŠYA PREKYBINĖ SUTARTIS TARP ARGENNOS IR VAK. VOKIETIJOS

Ilgokai užtrukę prekybiniai pasitarimai tarp Argentinos ir Vak. Vokietijos buvo pasirašyti birželio 12 d. Fed. Vokietijos sostinėje Bonoje. Pagal šią sutartį Argentina turės laike 10 metų sumokėti 140 mil. dolerių skolos. Be to dar turės grąžinti Argentinoje nusavintas II-jo pasaulinio karo metu vokiečių firmų ir pavienių asmenų nuosavybes.

ROSARIO

■ **Palikta ta pati Valdyba.** Gegužės 25 d. įvykusiame Rosario Lietuvių Bendruomenės Visuotiniame susirinkime buvo nutarta palikti esamą valdybą iki Naujųjų Metų. Rinkimai bus pravesti ateinančių metų pradžioje.

■ **Ekskursija į Santa Fe.** Rosario Gyvojo Rožančiaus suorganizuotoje ekskursijoje į Santa Fe dalyvavo 35 žmonės. Bilietus platino A. Latvėnas, J. Vajaga ir A. Švarlys. Ypač prie platinimo daug pasidarbavo A. Latvėnas, kuriam tenka didžiausia padėka. Ekskursija pavyko gerai. Sekanti ekskursija numatoma į Kordobą, kuri supuls su rekolekcijų užbaiga.

■ **Ruošiamasi Jaunimo Šventei.** Grįžus kun. A. Kleivai iš Santa Fe lietuvių kolonijos, Rosario lietuvių jaunimas visu spartumu pradėjo ruoštis jaunimo šventei. Šventės programoje bus dainos, tautiniai šokiai, klasiniai šokiai, pastatytas trumpas veikalas. Dainoms akompanuos pianistė Mirta Cardinaletti, kurios mamytė yra lietuvė. Programoje dalyvaus stipriausios Rosario lietuvių meno pajėgos. Į šventę bus pakviesta ir Santa Fe lietuvių kolonija.

■ **Parapija bus apsodinta medeliais.** Susitarus su lietuviais, kurie nuoširdžiai pažadėjo paremti tą darbą, nutarta visą parapijos kiemą apsodinti gražiais medeliais. Apsodinimui talkininkauja Rosario Lietuvių Bendruomenė ir Gyvojo Rožančiaus Brolija.

■ **Mirusieji.** Pastaruoju laiku negailestinga mirtis pakirto net tris Rosario lietuvius: **Mariją Sergiūnienę, Dapkūnienę ir Mykolą Žuką.**

■ **Marija Sergiūnienė** mirė gegužės 25 d. Buvo kilusi iš Podbiržės dvaro, Biržų apskr. Į Argentiną atvyko 1927 m. Buvo vedusi Lietuvoj, 1919 m. su Karoliu Sergiūnu. Dirbo Swifte. Ligonė mirė aprūpinta šv. sakramentais. Paliko liūdintį vyrą Karolį, keturias dukreles: Bertą, Liuciją, Mariją ir Viktutę, seseris: Adelę Vajegienę, Elzbietą Drevinskienę ir Lietuvoj vieną brolį. Palaidota gegužės 27 d. Villa Gob. Galvez kapinėse su religinėmis apeigomis. Prie mirusios karsto atkalbėjo, rožančių, pasakė pamokslą ir laidojimo apeigas atliko kun. A. Kleiva. Prie laidojimo prisidėjo Adelė ir Jurgis Vajagai, Ant. Vajaga, Elzbieta ir Vincas Drevinskai, Balys Sindacovich, Jokūbas Žukas su Ponia, dukra Olga, A. Švarlys, A. Latvėnas, P. Šliužas ir kt. Visiems mirusiosios artimieji yra labai dėkingi. Viešpats teduoda jai amžiną atilsį.

■ **Mykolas Žukas** palaidotas Villa Gob. Galvez kapinėse birželio 8 d. Mirė aprūpintas šv. sakramentais. Aprašymas tilps sekančiame numeryje.

■ **Tomas Plepys** gegužės 25 d. surengė savo artimiesiems gražias vaišes. Jis yra muzikantas ir pasižadėjo prisidėti prie jaunimo šventės.

„Moteris ir Gyvenimas" skyrių veda mok. Elzė Diminskienė, Necochea 604, Hurlingham, Buenos Aires.

PABALTIEČIŲ PARODA

Š. m. birželio 14 d. Bs. Aires, Florida 715, atidaryta komunistinio teroro ir tautinio meno paroda, kurią surengė trys Pabaltijo tautos: lietuviai, latviai ir estai.

Moterų vardu norėtųsi parodos rengėjams tarti nuoširdų ačiū. Padarytas didelis ir svarbus darbas, o žinant darbo sąlygas, reikia ypač pabrėžti, kad atliktas labai sunkus darbas, kurį turėjo atlikti vis tie patys mums pažįstami, keli nenuilstami kolonijos darbininkai. Jų darbas yra tinkamiausias mūsų skaudžios sukakties paminėjimas. Komunistai sutrypė mūsų laisvę, sunaikino mūsų turtus, išvežė mūsų žmones, padarė mus benamiais, tačiau šių kelių pasiaukojusių asmenų dėka bus parodyta žmonių masėm, kokie žiaurūs yra mūsų tautos budeliai, kokias vertybes sukūrė rankos, kurių dauguma ilsisi po Sibiro velėna, kokia graži ir žydinti mūsų kryžiais iškaišyta šalis, ir kaip mes laisvę mylime.

Aš norėčiau arčiau apsistoti ties tautinio meno paroda.

Visų trijų tautų surinktieji eksponatai gražūs ir vertingi. Štai prie durų stovi grakšti estaitė (lėlė). Jos tautinis rūbas lengvas, šviesių spalvų. Turtingai siuvinėta karūna ir vertingo darbo, jaunatvišką įspūdį daranti marškinėliai. Sienoje keletą vertingų paveikslų.

Lentynos uždengtos audiniu atvežtu iš Estijos. Tai rankom išaustas stambus ir įdomus raštas. Centre padėta atskleista knyga, kurioje įrašytas estų himnas. Įvairios staltiesėlės ir labai gražūs siuvinėti tautinių rūbų marškiniai, ir lėlytė aprengta tautiniais rūbais daro pilną, skoningą išdėstytų eksponatų vaizdą.

Toliau eina latvių skyrius. Medžio drožiniai, rankdarbiai, juostos, ir tinkle siuvinėta užuolaida. Savo nuotaika ir raštais latviai lyg giminingesni lietuvių menui. Vitrinoje sudėti būdingi ir gražūs sidabriniai gintaru puošti papuošalai.

Lietuviai išsidėstė labai dėkingoj vietoj. Turi dvi sienas ir kampą, kuris per didžiules stiklines duris yra aiškiai matomas gatve einančių žmonių.

Eksponatus parinko ir sutvarkė mūsų tautinio meno žinovė p. Mikelionienė, padedant p. Kairelienei p. Survilienei ir p. Valentinui. Mes galime pasidžiaugti, kad turime tokių vertingų eksponatų, kurie liudija tikrąjį mūsų liaudies meną.

Sienos apdengtos kilimais ir rankdarbiais, atvežtais iš Lietuvos, kurių raštų įvairumu stebisi svetimtaučiai. Nemažiau įvairus ir gausus juostų rinkinys bei medžio drožiniai, vargo mokykla, koplytėlės bei kryželiai. Ant dviejų augštų staliukų pastatyti itin įdomūs medžio darbai: tai kelme išdrožtas vaidilos ir vaidilutės veidas. Susipynusios šaknys vykusiai plaukus vaizduoja. Kampe dail. Kuprevičiaus pieštas Vytis, Vytauto Didžiojo biustas, urna su mūsų tėviškės žeme ir Aušros Vartų Marijos drožinėlis. Megztos pirštinės, austi kaklaraiščiai ir gėlių vazelis puoštas tautiniais raštais Argentinoje gyvenančio lietuvio. (Norintieji užsisakyti jo darbus gali kreiptis į p. Mikelionienę, nes Mot. skyr. redakcija jo adreso neturi). Toliau stovi vitrina su kitomis brangenybėmis: lietuviškais pašto ženklais, pinigais, medaliais ir gintaro išdirbiniais. Į mūsų skyrių kelią rodo iškilmingai pasipuošusi lietuvaitė (lėlė) rankose laikydama gražią juostą. Baltų kamelijų puokštė mūsų brangiam kampučiui priduodą jaukumo ir primena, kad lietuvaitė buvo ir yra gėlių mylėtoja. Mūsų skyrių nuo latvių skiria genijaus čiurlionio „Auka".

Visi eksponatai vertingi tik gal kaikurių šia proga nevertėtų išstatyti, pav. blogame stovyje medžio drožiniai. Jie mums yra brangūs, mes ir jų vertę žinome, bet svetimiems gali neigiamą įspūdį padaryti. Ruošiant panašias parodas nevertėtų vien jausmais vadovautis, bet kiek kritiškiau atrinkti netik tai, kas mums būtų malonu parodyti, bet kad ir būtų naudinga, kad kiti pamatytų, ir priešingai, padėti daiktus į šalį, kurie šiuo metu nederėtų rodyti. Mes svetimiems šiuo atveju privalome rodyti tik pačius vertingiausius daiktus, o ne visa tai ką turime. Jau metus į parodą žvilgsnį susidaro aiškus vaizdas, kad čia katalikiška tauta atstovaujama, to įspūdžio visai nenorėjo sumažinti parodos rengėjai. Būtų labai naudinga ir gražu buvę, jei iš turimos medžiagos būtų buvęs sudarytas atskiras, bažnytinio meno skyrius ir grafiškai pavaizduotas jos persekiojimas Lietuvoje.

Bendras tautinio meno parodos vaizdas toks: latvės ir estės daugiau puošia savo butus tautinių raštų rankdarbiais. Jų darbai naujesni, šių laikų lietuvių darbai labai vertingi, bet muzėjiniai, tarytum „iš apyvartos" išimti. Jie puikūs mūsų tautinio meno liudininkai, bet jie privačiame gyvenime mažai šiuo metu kur pasirodo. Labai gaila ir į tai mūsų moterys turėtų atkreipti daugiau dėmesio.

E. Diminskienė

Bolševikinio Teroro parodos tautodailės skyriaus puošėjos ir dežūruotojos: iš k. — D. Valentinaitė A. Mikelionienė, E. Diminskienė ir V. Survilienė

TĖVO DIENOS PROGA

— Pas tėvą ant kelių
sėdėdams vaikelis,
sudėjo savo rankeles.
— Duok Dieve, kad būčiau,
kaip mano tėvelis,
Meldės pakėlęs akutes.

* * *

Jau kūdikystėje vaikas laiko tėvą savo idealu. Maži berniukai imasi plaktuko, nes tėvelis juo dirba, „joja" lazda, nes tėvelis joja. Parsimetęs kedę „važiuoja automobiliu, nes tėvelis automobilį vairuoja. Berniukai net tėvelių žingsnį ir balsą nuduoda.

Kūdikystėje vaikas nužiūri išviršinius tėvo elgesius ir veiksmus ir jais seka. Ant motinos kelių, prisiglaudęs prie jos krūtinės galvutę, užmiega besvajodamas, kad jis užaugęs bus toks, kaip tėvelis. O ir mergaitėms tėvelis yra neribotų gabumų ir sugebėjimų pavyzdys. Jos didžiuodamos rodo draugėms žaislus, kuriuos tėvelis padarė. Joms atrodo, kad tik jų tėvelis tai gali sugebėti. Vaikui augant plečiasi ir jo aplinkos pažinimas. Asmenis pradeda nevien iš viršaus stebėti. Jau pradeda stebėti, koks yra tėvelis, kaip jis elgiasi su kitais žmonėmis. Tėvas visados yra ir liks brangus, bet jo įtaka vaikui gali būti gera, lygiai, kaip ir bloga. Ne paslaptis, kad yra tėvų, kurie yra ne šeimos globėjai bet jos tironai. Savo blogais papročiais neduoda gero pavyzdžio ir aptemdo vaikystę. Nuduota perdidelė drausmė uždaro kelią į vaikų širdis. Psichologų nustatyta, kad griežčiausi tėvai yra tie, kurie patys yra gyvenime turėję nepasisekimų dėl nepakankamų sugebėjimų. Jie nenori suprasti ir atleisti vaikų nusižengimus. Jei vaikas ir blogas, bet tėvas visais jo gyvenimo momentais privalo būti jo patarėju, mokytoju ir apgynėju. Kiek jaunų gyvenimų sugriūna dėl to, kad tėvas nesugebėjo suteikti vaikui pagelbos tada, kai jis buvo taip reikalingas!

Baisūs ir nedovanotini žodžiai: „Tu man nesi duktė", arba „tu man ne sūnus". Juos tėvas greičiau negu motina ištaria. Išvytas iš namų jaunuolis ar jaunuolė, kokiais keliais nueis? Likę tėvų globoje supras padarytas klaidas ir jas pataisys.

Nevisados vaikų gyvenimas eina tuo keliu, koks tėvams patinka. Skaudu, jei vaikai susikuria skirtingas pažiūras, bet jie yra žmonės turį savo charakterį, savo palinkimus ir savo jausmus, o ir aplinkybės, kuriose gyvena, yra skirtingos.

Tėvų noras, kad vaikai nenutautėtų, būtų geri, žodžiu juose norėtų matyti visas dorybes, bet kas daryti, jei tai nepavyksta? Jei sūnus ar duktė išteka ar veda švetimtautį ar svetimtautę tai tėvai jos turi išsižadėti? Niekados nepritariu mišriom vedybom ir jų turi visi vengti, bet jei tai įvyksta, geriau būti nošviu, o ne atstumti savo vaiką ir marčią ar žentą, nors ir kitos tautos. Tegul jie pažįsta mūsų tautą, tegul nebūva jai svetimi, o tada gal ją pamils ir bus naudingi padėjėjai.

Vaikas nėra beteisė tėvo nuosavybė, su kuria gali elgtis, kaip patinka ir kaip patogu. Turi ankoti viską geram vaikų išauklėjimui, ir jų išmokslinimui bei paruošimui gyvenimui.

„Kaip pasiklosi, taip išmiegosi" sako sena lietuvių patarlė, bet pirma reikia mokyti, kaip „pasikloti". Ar tai pavyks — kitas klausimas, bet bent mus rami tėvo sąžinė, kad buvo viskas daryta ir dėtos visos pastangos.

* * *

Į miegantį sūnų
žiūrėdams tėvelis
pradėjo vakaro maldas.
— Duok Dieve, kad būčiau,
kaip mano sūnelis.
Atleisk man nuodėmes visas. —
Kaip dažnai pavydima vaikams jų skaistumo ir jų nerūpestingo gyvenimo. Ir kaip dažnai patys tėvai suteršia netik save, bet ir visą šeimą. Reikalaudami iš žmonos ir motinos ištikimybės patys ją sulaužo ir išniekina. Dėkui Dievui, lietuvių šeimose tai ypač retas reiškinys, bet turime pripažinti, kad mūsų gyvenamame laikotarpyje yra labai dažnas. Išardytos ir nelaimingos šeimos susipainioję reikalai greitai aptemdo „laimę", kurios buvo išsiskiriant tikėtasi. Išsiskyrimas pati paskutinė priemonė, o kiek pergyvena žmona ir vaikai, kol prie jo prieinama? Džiaugiasi vyrai savo stipriu charakteriu, bet jei jų širdys būtų atviresnės jausmams, būtų ir jų ir vaikų gyvenimas malonesnis. Džiaugtis kūdikio žaisliuku, pergyventi vaiko nepasisekimus ir suprasti jaunuolį „audrų ir veržimosi" laikotarpyje yra kiekvieno tėvo pareiga.

Nebegrįš kūdikystės skaistumas, nei jaunystės jautrumas bei svajonių lakumas, o tačiau ir žilas tėvelis gali kartu su vaikais padainuoti ir būti jiems orumo pavyzdžiu.

Lanolinas

Jau senai buvo pastebėta, kad avių kirpėjai turi labai švelnią rankų odą. Avių vilna išskiria vaškuotą medžiagą, labai komplikuotos cheminės sudėties, lanolinu vadinama. Ši medžiaga saugoja avies vilnas nuo saulės, lietaus ir kitų oro atmainų. Lanolino dėka vilna nesusivelia ir lieka minkšta - švelni. Jo randame vilnoje iki 6 — 30%, priklauso nuo krašto ir avių rūšies. Lanolinas yra riebus vaškas, gerai išvalytas neturi kvapo ir yra šviesios spalvos. Išskyrimo nuo vilnų būdai yra tobulinami.

Jau senais laikais lanolinas buvo labai vertinga kosmetikos priemonė. Egipto ir Kretos dukterys mirdamos pasiimdavo lanoliną, kad „aname pasaulyje" galėtų pasigražinti.

Kaip lanolinas veikia žmogaus odą? Odos grožis priklauso nuo riebalų ir drėgmės kiekio. Čia ateina lanolinas į pagelbą. Oda įgauna naturalų standrumą ir atsigauna, nes lanolino sudėtis yra panaši į žmogaus odos riebalus. Yra lanolino ir aliejaus pavidaluose, kuriuo yra lengviau, negu kremu ką pamasažuoti. Dažnai panaudojus oda tarytum pražysta.

—*-*—

SRIUBA AR VAISIAIS PRADĖTI PIETUS?

Sriuba pradėti pietus pamažu išeina iš mados. Pirmuoju patiekalu dažnai duodamos daržovės ar šaltas užkandis. Dar retai tenka matyti, kad vieton užkandžio būtų vaisiai duodami, o vienok tai yra apetitą žadinantis ir gražus patiekalas.

Gražus paruošimas nuteikia skilvį geram viršikinimui. Štai, vienas būdas, kaip patiekti vaisius pirmuoju patiekalu, atseit, šalto užkandžio vietoje.

Ant meduko (naudojamo dantų higienai) pakaitomis susmaigstomi turimų vaisių gabaliukai: banano, ananaso, vyšnių, obuolių ir t. t. Nulupti obuolį ir perpiovus pusiau padėti ant lėkštės.

Į obuolį susmeigti vaisiais apkrautus medukus. Taip paruoškime keletą obuolių, kurie atrodo tarytum ežiai, ir išdėliokime ant stalo.

Aišku, nereikia pridėti perdaug, nes tai yra neprisivalgymui, bet tik apetitui sužadinti.

— * —

KAMBARINIŲ GĖLIŲ PRIEŽIŪRA

Augalai auga tol, kol jiems duodamos tinkamos sąlygos. Viena iš būtinų sąlygų yra tinkamas puodas. Svarbu yra ir reguliarus laistymas, trėšimas ir nuvytusių, sužalotų lapų pašalinimas. Laikas nuo laiko reikia patikrinti, kaip yra išsivysčiusios augalo šaknys. Jei indas pilnas šaknų ir mažai žemės matosi, reiškia augalą reikia būtinai persodinti. Naujasis indas turi būti didesnis, bet ne perdidelis. Pakanka, jei bus tik keliais centimetrais didesnis už seną. Geriausias persodinimui laikas yra ankstyvas pavasaris.

„TĖVŲ ŽEMĖ"

Tėvo Dienos proga Lietuvių Salėje birželio 8 d. buvo suvaidinta 3-jų veiksmų drama „Tėvų žemė". Veikalas idėjiniu atžvilgiu gražus ir girtinas.

Programose ir propagandiniuose skelbimuose buvo rašoma, kad tai esanti drama. Tačiau ištiesų veikalas draminių elementų nedaug teturi. Greičiau tai pjesė, vaizduojanti kaimo gyvenimą pirmojo Nepriklausomo Lietuvos gyvenimo dešimtmečio pabaigoje, kai vyko nemaža emigracija, kūrėsi organizacijos. „Tėvų žemė" tik tiek tėra drama, kiek dviem kaimo jaunuoliam nepavyksta jų avantiūros: — vienam įsikurti Kaune, kitam — Brazilijoj. Pirmasis, skurdžių gyvenimo sąlygų ir ligos ištiktas, miršta džiova (ko scenoj neparodoma), antrasis grįžta iš užjūrio suvargęs, suskurdęs ir su vieninteliu noru atkeršyti savo kaimynui Daubarai, už tai kad pastarasis nupirko iš jo žemę. Tačiau keršyti už tai, kad kaimynas teisėtai nupirko žemę ir sumokėjo prašomą sumą, o „magaryčias" sugėrė tik pinigus įteikus, buvo visai nelogiška. Šioj veikalo vietoj ir užsimezga silpnutė intryga, kuri toliau visiškai pranyksta ir tik veikalo pabaigoj šiek tiek vėl pasirodo.

Dramoje ir tragedijoje, kaip sako teatro teoretikas B. Sruoga, visų svarbiausia yra siužetas ir veiksmas. Be veiksmo — augančio, besiplėtojančio įvairiais niuansais stiprėjančio ir lūžtančio — negali būti dramatinio veiksmo, nei aplamai veikalo. Šių dalykų „Tėvų žemei" kaip tik ir trūko.

Veiksmą sudaro konfliktai, kurie vystosi nekartą fatališkai, įtraukdami veikėjus į dramines situacijas, kuriose jie blaškosi, kenčia, kovoja ir nekartą žūsta. Dramose neišvengiamai reikalingi stiprūs charakteriai, kurių pagrindas — valia. Valios įtempimu metamasi į kovą prieš kliūtis. Kad iššaukti valios įtempimą ir kovą, reikia, kad personažai susidurtų konflikte. Be kovos ir intrigos nėra draminio veikalo, nes, apskritai nėra veiksmo. Veiksmas nuo pat pradžios iki galo turi tęstis per visą veikalą. Draminio veikalo personažai siekdami savo tikslo, ar besistengdami įgyvendinti savo valią, susiduria su kitais personažais, besivadovaujančiais kitokiais interesais ar tikslais. Iš čia kyla konfliktas, kuris toliydžio auga, didėja ir plečiasi, išgaudamas draminius susikirtimus. Dramai labai svarbu veiksmingumas, ko taip stokojo „Tėvų žemė" dramoje. Šiam veikalui trūksta ir kitų draminių elementų. Pirmam veiksme parodoma šiokia tokia jos užuomazga. Vėliau ir ta išnyksta, arba vyksta toli už scenos ribų — Brazilijoj ir Kaune, kur mirė vienas dramos veikėjų.

„Tėvų žemė" vaidinimą statė Buenos Aires Vaidybos Būrelis, režisuojant K. Runimui. Vaidino: A. Matukas, R. Runimas, R. Malela, St. Stanaitis, O. Savickaitė, A. Miliauskaitė ir V. Simutis.

Tai gan pajėgus ir pastovus vaidybos vienetas, kuris kelių metų bėgyje pastatė keletą veikalų, iš kurių labiausiai atmintini liko „Karolio teta". Šis veikalas jiems davė progos parodyti visą savo vaidybinį pajėgumą.

Veiksmas prasideda, kai, vienas iš teigiamiausių idėjiniu atžvilgiu veikalo personažų, Algis Butkus (R. Malela) svajoja apie savo ateitį ir laukia ateinant savo mylimosios Birutės. A. Butkus tikras gimotsios žemės vaikas, visom „keturiom" įsikabinęs į ją, idealistas, darbštus ir veiklus sodžiaus vaikinas, kuris visas jėgas ir sugebėjimą panaudoja pakelti savo žemės nešumui, nes ant jos stovi jo gyvenimo laimė. Algis myli turtingo kaimyno Daubaros dukterį Birutę. Birutė jį — taip pat. Bet jų vedyboms kliudo Algio neturtas, nes atsitiktinai pas jį užėjęs Daubaras ir radęs čia Birutę, pastarąją išvarė namo, o Algiui pasakė: „už suskio savo dukters neleisiu". Nieko nelieka Algiui kaip griebtis darbo, nes jam nepavyksta atkalbėti savo brolius, kad jie neparduotų savo žemės. Broliai, kartu su užgėrusiu Daubara, iš jo prašymo tik pasijuokia. Brolius jis rimtai perspėja: „kad juodu palikdami gimtąją žemę laimės niekur neras, nes savo laimę jau pardavė su gimtosios žemės arimais". Klausydami šių žodžių, nors girti, broliai, nustoja skeryčiotis ir susitelkę išklauso šią jiems taikomą pranašišką ištarmę, kuri vėliau tikrai išsipildė.

R. Malelos vaidyba šiam veikale monotoniška ir vienoda. Algio vaidmuo reikalavo gyvesnio ir spalvingesnio charakterio. Algis vienodu išraiškos būdu kalba, kaip apie Birutės, taip ir apie žemės meilę. Nereikia ir aiškinti, kad tai yra visai skirtingos meilės ir joms išreikšti reikalingi ir atitinkami niuansai. Kitus du brolius vaidino A. Matukas ir R. Runimas. Abu šioj scenoj buvo išradingi ir „nusigėrusius" pavaizdavo be priekaištu. Aplamai ši brolių Butkų ir Daubaro scena naturaliausiai ir geriausiai buvo sukurta iš viso veikalo. Tačiau nuo šios scenos, dingo tik ką užsimezgusi draminė įtampa ir, aplamai, sceningumas. — Algis savo darbštumu pakelia žemės našumą, pasidaro visur įtakingas, atperka iš Daubaros brolių parduotą žemę, pagalian ir pats Daubara nusileidžia ir atiduoda jam už žmoną Birutę. Pasisekimai, kaip nunokę obuoliai byra jam po kojų. Toks gyvenimas, tai ne drama. Apie jo pasisekimus beveik visam antram veiksme ir prakalba Sidabras (V. Simutis) su Daubaru, užgerdami visa tai alum ir užkąsdami sūriu. Tai dar viena blogybė, kuri mūsų mėgėjų scenose yra taip giliai įleidusi šaknis. Scenos menas yra simbolių menas. Scenoje niekas nieko neparduoda neperka, nevalgo, nesimuša, nemyli, nesižudo ir t. t. Čia veikiama į žiūrovo vaizduotę kuriamais simboliais. Nebūtų joks menas, jei kas scenoje pradėtų girtuokliauti, vogti, muštis etc. Bet koks naturalus šių dalykų įvedimas gadina estetinį jausmą. Tas pat ir su valgymu. Tokioms valgymo scenoms reikalinga vartoti spalvotus, arba dengiamos spalvos indus ir „gerti" arba „pilti" tik iš tuščio į tuščią, atitinkamu simboliu paverčiant šį veiksmą. Valgiai (taip pat

SEKMADIENIO RIMČIAI

CIVILINĖS JUNGTUVĖS

Civilinės jungtuvės pirmiausiai pradėta praktikuoti Olandijoj, 1587 metais. Žymiai vėliau civilinės jungtuvės imta praktikuoti Anglijoj ir Prancūzijoj, ypač jos įsigalėjo Prancūzijoj po revoliucijos. Kiek vėliau jos persikėlė ir į Š. Ameriką. Dabartiniais laikais civilinė metrikacija yra paplitusi kuone po visą pasaulį.

Civilinė registracija nėra savyje blogas dalykas ir Bažnyčia neturi nieko prieš šį civilinį aktą. Daugelyj valstybių vyskupai net raštu išleido paraginimus, kad jaunavedžiai, prieš eidami tuoktis bažnyčioje, arba po to, būtinai užsiregistruotų civilinių jungtuvių įstaigoj. Dėl ko taip vyskupai padarė? Mat neužsiregistravę civiliniaim registre jaunavedžiai nustoja tam tikrų privilegijų ir įstatyminės apsaugos bei globos. Gerai, jei kuri valstybė pripažįsta bažnytines jungtuves, tai ten nėra reikalo registruotis civilinio registro įstaigoj, bet ką daryti ten., kur valstybė atskirta nuo Bažnyčios ir civilinė valdžia neturi sudariusi su Bažnyčia konkordato, o jeigu ir turi, bet ignoruoja Bažnyčios teises į moterystę? Tenai reikia registruotis, kad vedusieji gautų valstybės globą ir iškilus įvairiems nesusipratimams dėl turto, palikimo ir paveldėjimo teisės, turėtų į ką kreiptis dėl minėtų materialinių klausimų. Kas kita, jeigu kyla klausimas dėl paties moterystės ryšio.

KAS YRA MOTERYSTĖ?

Moterystė nei daugiau nei mažiau yra grynai dieviška įstaiga paties Dievo jau rojuje pirmiems tėvams įsakyta ir nustatyta. Dievas pats ją įsteigė ir niekam savo dieviškų teisių į moterystę dar iki šiol neperdavė, išskyrus Bažnyčią, kuri ir yra dieviška institucija, ir kurią pats Dievo Sūnus Jėzus Kristus, antrasis Švč. Trejybės Asmuo, įsteigė, dėl to ir moterystė perėjo į tiesioginę Bažnyčios žinią ir valdžią. Dar daugiau. Kristus, būdamas Dievas, moterystę pakėlė į Sakramentų aukštumą ir patalpino į septynių Sakramentų eilę. Dėl to žmogus, kartą jau priėmęs krikštą, savaimi įsipareigoja laikytis Kristaus mokslo. Krikščioniui Bažnyčia ir tik Bažnyčia teikia septynius Sakramentus, taigi savaimi ir moterystę, kadangi moterystė yra Sakramentas, per kurį suteikiamos moterystės malonės ir sudaromas pats vedusiųjų neišardomas ryšis, kuris turi dieviską pradžią ir pagrindą.

Dėl to valstybė jokiu būdu negali krikštytiems žmonėms suteikti moterystės Sakramento, nes visi Sakramentai jau yra už jos kompetencijos (galės) ribų. Mes negalime įsivaizduoti, kad valsčiaus viršaitis pradėtų kurią dieną laikyti Mišias, imtų dalinti Komuniją, klausytų išpažinčių, įšventintų jaunuolius į kunigus, teiktų Sutvirtinimo Sakramentą, važiuotų prie ligonių, išklausytų juos išpažinties ir suteiktų Paskutinį Patepimą. Visi sakytų, taip negali būti, jis braunasi ne į savo sritį ir dėl to visi tie neva suteiktieji sakramentai neturėtų jokios vertės ir galios.

Lygiai tas pats ir su moteryste. Valstybė gali tvarkyti išorinius dalykus, kad garantuotų vedusiųjų apsaugą, kad kas nosibrautų į jų gyvenimą, kad vaikučiai būtų apginti nuo išnaudojimo, kad turtai būtų lygiai padalinti, ir iš valsčiaus gauna vedusieji pasus, kuriais įrodo, kad jie tikrai yra vedę ir turi pilnas teises kaip vedę visur pasirodyti ir veikti, bet paties moterystės ryšio valstybė anaiptol neduoda ir negali duoti krikštytiems žmonėms. Prieš šliūbą, ar po šliūbo valstybė registruoja, užrašo, t. y. veda statistiką, ir tuo jos pareigos pasibaigia. Taip lygiai, jeigu vaikas gimė, valstybė užregistravo, padarė tam tikrą metriką ar dokumentą, bet niekas nesakys, kad valstybė kūdikį apkrikštijo. Krikštas yra Sakramentas ir valstybė neturi į tai jokios teisės. Taip pat moterystės ryšys yra Sakramentas ir valstybė į moterystės ryšį neturi jokios teisės. Dėl to jaunieji užsiregistravę civilinėj metrikacijos įstaigoj dar neturi teisės gyventi kaip vedusieji, bet privalo greičiausiu laiku, geriausiai tą pačią dieną, skubėti į bažnyčią ir ten prieš altorių prisiekti moterystės ištikimybę, kitaip gyventų konkubinate, o ne moterystėje.

Atsiranda asmenų, kurie pyksta ant kunigo ar žmonių, kai pastarieji pasako, kad negyvenkite konkubinate (susidėję), bet eikite bažnyčion priimti Moterystės sakramentą. Ne vienas į tai atsako: „O kam aš eisiu du sykiu imti šliūbą? Ar ne tas pats, kad susituokiau valsčiuje? Juk ir ten Dievo vardą vartojo ir priesaiką darė!" Tačiau jau esame aiškinę, kad ne tas pats. Valsčiuje tik atrodo sutuoktuvės, be tikrumoj jų nėra. Jos yra nei daugiau, nei mažiau tik registracija, tik civilinis aktas.

Aušros Vartų šeštadieninės mokyklos mokiniai, mokytojos ir svečiai, atsisveikinant su Sesele Dilekta, kuri keletai mėnesių išvyko aplankyti savo artimųjų į Jungt. Am. Valstybes

MOTERYSTĖS NEIŠARDOMYBĖ

Tas pat ir su moterystės neišardomybe. Valsčiuje paimtos civilinės jungtuvės, pagal valstybės įstatymus, galima suardyti, bet dieviškos moterystės jau nebeišardys jokia galybė, nes Kristus pasakė, kalbėdamas apie moterystę: „Ką Dievas sujungė, žmogus tenepeškiria. (Mat. 19,6). Ne tik žmogus, bet ir visi dangaus angelai su pačiu Mykolu Arkangelu priešaky, visas pragaras tikros moterystės neišardys. Ji pasiliks, kolei abi pusės bus gyvos. Užtat jeigu valstybė atskiria vedusius, ji nieko nepadaro, tik popierių krūvą prirašo. Kaip jie buvo vedę, taip ir pasiliko, nes ką Dievas sujungė, joks žmogus neišardys.

Moterystė yra Dievo įsteigta. Tik Dievas galėtų ją išardyti, bet Jis jos neardo, nes iš moterystės ardymo kiltų blogos pasekmės, o apie neardomumą Dievo tartas žodis nėra smėlio sauja, paleista ant vėjo. „Dangus ir žemė praeis, bet mano žodis nepraeis", pasakė Kristus. Viena kita šeima kartais nelaiminga moterystėje, norėtų atsiskirti ir jai gal būtų gerai, bet Dievas dėl vienos kitos šeimos nedaro bendro ardymo taisyklės. Viena antra moterystė nelaiminga, bet Dievas neišardomybės įstatymu apsaugoja moterystę nuo iširimų; apgina moterį, kad vyras nepamestų su mažais vaikeliais ir vaikeliams garantuotų globą, nes kur dėtusi vaikeliai, jeigu leistų moterystėms ardytis? Verčiau tegul prieš vedybas gerai apsižiūri, nes ne vienai dienai einama į moterystę. Nelaikas po vestuvių nagrinėti vienas antro charakterį. Reikia tada jau dovanti vienas antram klaidas ir stengtis prisitaikinti prie charakterio.

Senovėje nebuvo skyrybų. Žmonės jų ir nejieškojo. Stengėsi tarp savęs susitaikinti, vienas kitam dovanoti. Žiūrėk — ir vėl gražiai gyvena! Mūsų patarlėse yra sakoma: nėra namų be dūmų. Pasitaiko visokių nesusipratimų, bet kai žinoma, kad negalima skirtis, vėl randa būdų susitaikinti

Moterystė yra paties Dievo įsteigta ir Naujam Įstatyme Kristaus pakelta į Sakramentus. Ji yra neišardoma ir teikiama tik per Bažnyčią. Katalikas gyvenąs be Bažnyčios teikto Moterystės Sakramento negali gauti išrišimo ir negali eiti prie Šv. Komunijos, tik išskyrus mirties valandą. Bet kaip tada, jei miršta staiga, netikėtai ir stoja į Dievo teismą nepasiruošęs?Į Apsaugok Viešpatie, visus nuo tokios nelaimės!

J. Bružikas, S. J.

„TĖVŲ ŽEMĖ"

(Atkelta iš 4 psl.).

esti tik imitacinės gamybos) gali stovėti ant stalo, ir apie juos gali eiti dialogas ar valgymo imitacija, bet tikrovėj jų nevalgoma. Jei panašių scenų veikaluose pasitaiko, artistai jas baigia sceną atidengiant, arba pradeda — ją užleidžiant.

Nuobodokas antro veiksmo scenas, savo puikia ir išraiškia vaidyba, iš visiško sustingimo gelbėjo Daubaras (St. Stanaitis). Tai vienas iš talentingesnių mūsų vaidintojų. Visose scenose charakteringas ir iš bet kurių padėčių randąs išeitį. P. Sidabro rolėj pasirodė V. Simutis, kuriam su senesnio amžiaus asmens vaidmeniu nelengva buvo susidoroti. Jau ir pirmam veiksme pasirodžiusios Birutės rolę vaidino A. Miliauskaitė, kuri atkūrė nuoširdžios ir kuklios kaimo mergaitės vaidmenį. A. Miliauskaitė turi aiškią tarseną ir, palyginti čiagimiams, taisyklingą kirčiavimą. Motinos rolėj pasirodė O. Savickaitė. Jos vaidyba naturali, nuoširdi ir visai gera. Bet eisena, tarsena, balso tembras, judesiai ir žvilgsniai tevaizdavo esant tik jauną mergaitę, bet ne motiną. Tiesa — rūbai ir šioks toks grimas. Bet ir jie nepatenkinami. Tautinius rūbus (nors, ištiesų, nežinia kokius ten rūbus motina dėvėjo) pas mus buvo dėvima pabaigtuvėse, vestuvėse ir kitų tolygių švenčių proga. Tačiau, kiekvienu atveju, prie tautinių rūbų dėvima bateliai ant žemų kulniukų. Nėra abejonės, kad su rūbais ir grimu turi sunkumų visi mūsų scenos rateliai. Daroma tai, kas galima.

Jaunimo dalyvavimas su dainomis už scenos buvo blankus ir neįtikinantis. Plokštelė su daina „Miškų gėlė" kaimo jaunimui nieku necharakteringa, nes ši daina kaimuose nedainuojama. Be to, jos melodija neperdaug ir folklorinė, nes panašias melodijas tenka girdėti dainuojant ir pas keletą Lietuvos kaimyninių tautų.

Trečio veiksmo pradžioj, parodytai vardinių scenai trūko sklandumo ir geros nuotaikos. Artistų pokalbiai nespalvingi. Buvo dalinamasi negyvais žodžiais, su nereikalingomis pauzomis, tartum laukdami sufleriaus pagelbos... Taip bešvenčiant Algio vardines įslenka scenon žmogus,kuris vėliau pasirodė esąs Algio brolis Jonas. Jis pradeda pasakoti savo patirtus gyvenimo sunkumus Brazilijoj ir praneša apie trečio brolio mirtį Kaune. Bepasakodamas apie savo nelaimingą gyvenimą laikas nuo laiko puola Daubarą, priekaištaudamas, kad pastarasis esąs visų jo nelaimių kaltininkas. Tai dar vienas autoriaus nelogiškumas, nes Butkus žemę pirko teisėtai ir be jokių apgavimų. Kad jis ją norėjo pirkti, o broliai parduoti — tai niekas dėl to nėra kaltas. Broliai Jonas ir Stasys, patys pareiškė, kad jie nenori „kurmiais" būti ir važiuosią į užjūrius pelningo ir nuotykingo gyvenimo jieškoti.

Kaip į veikalą atsinešė publika? Atrodo, kad scenos gyvenimas jos nepagavo. Visi tie gražūs dialogai ir turiningos mintys jos giliau nesujudino. Dalis publikos domėjosi tik kurijozinėmis scenomis, kaip ir bendrai pas mus mėgstama tik komedijos, lyg tai būtų vienintelė sceninio meno rūšis. Nevienas gal prasitartų, kad dramų mes ir taip jau turime nemaža kasdieniniam gyvenime. Tam teigimui reiktų pripažinti nemaža tiesos. Tačiau ar visos tos gyvenimo dramos mus kelia ir nuteikia herojine linkme, tai kitas klausimas. O meninė tikrovė to kaip tik ir siekia, norėdama mus atitraukti nuo kriminalinių gyvenimo dramų ir perkelti žmogų į idealinę gyvenimo būtį.

Šiuo atžvilgiu žiūrovai liko skolingi, kaip režisoriui taip ir artistams, už parodytas pastangas ir įdėtą darbą, kurio nemažai reikalauja bet kurio veikalo pastatymas.

J. Vilneika

„PAMESTA 5000 LITŲ".

Atsimenu, mano parapijos klebonas Lietuvoje vieną sekmadienį pradėjo pamokslą tuo sakiniu: „Pereitą ketvirtadienį (tai buvo turgaus diena) miestelyje pamesta 5000 litų". žmonės neįprastai nutyla. Kaip sakoma, musę lekiant girdėtumei. Nors skelbimai, paprastai, po pamokslo daromi, bet, galvoja, dėl tokios sumos pasakė prieš. Klebonas tęsia — „Tuos pinigus rado tos dienos vakarą — minia lyg atsiduso — ... mūsų miestely esančių keturių restoranų savininkai savo išsipūtusiose piniginėse". Dažno klausytojo, kaip ir mano, galva nulinko. Prisiminė, kad ir jis tą ketvirtadienį dešimkę kitą pametęs, kuri atsidūrė „karčiamninko" piniginėj, o būtų buvusi taip reikalinga vaikui batukus nupirkti, žmonai išeiginę skarelę, o ir sau švarkas būtų buvęs ne pro šalį.

Žinoma, klebonas greitai perėjo į moralinį punktą, alkoholio ir nuodėmės artimiausią giminystę ir t. t. Dalis klausytojų graudenosi. Man daugiau įstrigo tai ekonominis motyvas — veltui pamesta tokios sumos. Ir tada nutariau — manysit, kad nebegerti daugiau, ne — tik nepirkti jokio alkoholinio gėrimo. Reiškia, jeigu kas pasiūlydavo stiklelį — neatsisakydavau, bet pats jau neišleisdavau nei pusličio. Pradžioj bet kas pavaišindavo, bet pamatę mano blaivybės grynai ekonominį atspalvį, nebesiūlė daugiau. Nežinau, koks mano moralinis nuopelnas, bet nuo to laiko pasidariau tikras blaivininkas, čiut ne abstinentas.

Dabar keleta refleksijų apie dabartinį mūsų gyvenimą čia. Vis tik labai dideles sumas pametam alkoholiui. Kad aš pats ir neperku, bet kartais užkliūvu į pažįstamųjų vardo ar gimimo dienos šventę, į vestuves, krikštynas. Pasidaro gaila, kad ir svetimo pinigo. Baliaus šeimininkas kartais prasitaria, kad vien tik gėrimams išleidęs tūkstantį ar net du. Ir kam? — Kad prievarta ragintų svečius gerti ir nusigerti, kad kitą dieną svečiai skaudančia galva kalbėtų apie šaunų balių ir duosnų šeimininką? Ir kiek tokių balių mūsų kolonijoj kiekvieną šeštadienį ar sekmadienį!

Yra jau vienas kitas pavyzdys, kad vietoj pokylio gimimo dienos proga paaukoja keletą šimtų pezų kokiam kultūriniam reikalui. Tokių pavyzdžių galėtų būti žymiai daugiau. Mūsų stambesnės aukos laukia ir Kultūros Fondas, ir Vasario 16 gimnazija Vokietijoj, „Laiko" spaustuvės statyba, įsigytina knyga.

Ką sako gydytojai apie alkoholį? — Vien tik bepročių ligoninėse alkoholikai sudaro 10%. Žalingai veikia į širdį, inkstus, kepenis ir skilvį. Alkoholis dažnai yra priežastimi nuomario, atminties nusilpimo, baltosios šiltinės, kuri pasireiškia nemiga, neramumu, holiucinacijom. Eismo nelaimių didelė dalis įvyksta dėl šoferio neblaivumo. O kiek sunkių nusikaltimų padaroma girtame stovyje!

Lietuviai senovėje nepasižymėję girtavimu. Pokylio metu išgerdavo „saldaus midučio", kuris nebuvo nei perdaug svaiginantis, nei nuodingas. Daugiausia 19 amžiuje rusų caro valdžia įpratino lietuvius prie girtavimo — pristatė daugelį karčiamų pakelėse, o mokyklas ir laikraščius draudė. Kada vysk. Valančiaus įsteigta Blaivybės draugija pradėjo vesti labai sekmingą kovą prieš šią negerovę, tai jį perkraustė iš Varnių į Kauną, kad visados turėtų savo akyse, o įsteigtą draugiją uždarė.

Dabar pasiekia žinios iš Lietuvos, kad degtinės kaina palyginus su sviestu ar lašiniais, irgi gana prieinama. Tas pats okupantas ir tos pačios priemonės. Sužlugdę moralę tikisi lengviau valdysią pavergtą tautą.

Susimąstykime ir ryžkimės.

P. Rimčius

ATSIŲSTA PAMINĖTI

AIDAI 1957 m. Nr. 4. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja A. Vaičiulaitis. Leidžia — Tėvai Pranciškonai. žurnalas visada yra užpildytas aktualiais straipsniais.

„EGLUTĖ" Nr. 5, gegužės mėn. Redaguoja Dr. A. Šerkšnas. Leidžia: Lietuvių Kultūros Institutas. Administruoja Nekalto Prasidėjimo Seserys.

KARYS 1957 gegužis, Nr. 5 (1332). Redaguoja Zigmas Raulinaitis. Leidžia Kario Leidykla.

ŽVAIGŽDĖ Nr. 4, 5, 6 — balandžio, gegužės ir birželio mėn. Leidžia Tėvai Jėzuitai.

MOTERIS — Nr. 2 (7) balandis — birželis, 1957 m. — Lietuvių Moterų žurnalas. Leidžia Kanados Liet. Katalikių Moterų Draugija. Red. St. Prapuolenytė.

LAIŠKAI LIETUVIAMS gegužės mėn. Nr. 5. Leidžia Tėvai Jėzuitai.

KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS — Tėvų Marijonų Rėmėjų leidinys. Nr. 19 ir 20 — gaunamas Laiko adm.

MATERŲ DIRVA, balandžio mėn. Nr. 4. Vyr. red. Dalė Murray. Amerikos Liet. Katalikių Mot. leidinys.

THE BALTIC REVIEW No. 10 Vyr. red. Dr. Antanas Trimakas.

Visus aukščiau minėtus žurnalus galima užsiprenumeruoti „Laiko" administracijoje.

KULTŪRINĖ KRONIKA

▪ **A. Kučiūnas** yra pakviestas nuo sekančių mokslo metų sezono pradžios dėstyti operos ir dainos meno kursą vienoje Chicagos muzikos mokykloje. Be minėtų dalykų jis dar dėstys ir fortepijono klasėje. Kaip žinoma, A. Kučiūnas yra vienas iš talentingųjų mūsų muzikų, savo puikiu operų dirigavimu sužavėjęs amerikiečius.

* „Rigoletto" operos vadovai, solistai, baletas ir choras gauna daug sveikinimų iš visų liet. kolonijų J. A. V. už savo puikų pasidarbavimą ir lietuviškų meno jėgų demonstraciją, tuo parodant svetimiesiems didelį lietuvių kūrybinį ir meninį pajėgumą. Šiuo savo meninio pajėgumo gestu lietuviai yra atsistoję J.A.V pačiose pirmose imigrantinių tautų eilėse, nes būdami skaičiumi žymiai mažesni už nekurias tautybes, jie pajėgė pastatyti operą, kurios neturi ir pačios didžiausios imigrantinės tautybės.

▪ „Dainavos" ansamblis su dideliu pasisekimu gegužės 12 d. Chicagoje pastatė muzikinį veikalą "Išeiviai". Veikalas įdomus ir aktualus. Jį režisavo akt. Dikinis. Solo partijas dainavo baritonas Al. Brazis. „Dainavos" ansambliui vadovauja muz. S. Sodeika.

▪ Kauno operoje vėl pasirodė iš Sibiro tremties grįžęs mūsų žymusis, tarptautinio masto bosas, A. Kučingis. Jį publika sutiko su didelėmis ovacijomis. Tenka paminėti, kad A. Kučingio balso tembras turi daug panašumo į garsųjį Šaliapino balsą.

—*-*—

Birželio 20 d. yra švenčiama Kristaus Kūno šventė

Birželio 20 d. viso pasaulio katalikai, daug kur organizuotai ir su viešomis procesijomis, iškilmingai mini Kristaus Kūno šventę. Ši šventė skiriama pagarbinti tarp mūsų pasilikusį švenč. Sakramente Jėzaus Kristaus Kūną. Tuo tikslu įvyks Plaza de Mayo iškilminga procesija, kurioj dalyvaus visų Buenos Aires parapijų atstovai, organizacijos ir katalikiškos organizacijos. Po procesijos bus suteiktas iškilmingas palaiminimas.

BUENOS AIRES

GRAŽIAI PAMINĖTA TĖVO DIENA

Birželio 8 d., šeštadienį, Arg. Liet. Jaunimo Draugija Lietuvių Salėje surengė gražų Tėvos Dienos minėjimą. Minėjimą atidarė Jaunimo D-jos pirm. Z. Juknevičius. Paskaitą skaitė Aušros Vartų par. laikinai einantis klebono pareigas kun. J. Margis. Kalbėtojas aptarė Tėvo reikšmę šeimoje ir neabejotiną jo įtaką vaikų auklėjime. Geriausias būdas — kalbėjo paskaitininkas — būti pačiam geru pavyzdžiu, nes stipriausiai ir tiesiogiai veikia į priaugančią kartą. Pagal priežodį: „obuolys netoli tenurieda nuo obels", vaikai dažniausiai paseka tėvų pramintais takais. Gerai, jei tie takai veda į bažnyčią, į geras organizacijas ar kultūrines pramogas bei tautinius minėjimus, bet neretai jie nuveda ir prie stiklelio... ar kitų blogų dalykų. Tik išimtinais atvejais iš blogų ir blogą pavyzdį duodančių tėvų išauga geri vaikai. Paskaita visų buvo su dėmesiu išklausyta. Po paskaitos buvo su vaidintas gražus ir turiningas trijų veiksmų veikalas, vaizduojąs mūsų kaimo buities gyvenimą, o taip pat priminąs išeivius nekartą ištikusį panašų likimą, kai pastarieji norėdami praturtėti, išvyko į svetimus kraštus, palikę savo gimtąją žemę — tokiu vardu buvo pavadintas vaidinimas. Veikalą režisavo K. Runimas, vaidino — A. Matukas, R. Runimas, R. Malela, St. Stanaitis, O. Savickaitė, A. Miliauskaitė ir V. Simutis. Sufleriavo B. Sturevičiūtė. Vaidinimui su dainomis už secnos talkininkavo dalis šv. Cecilijos choro.

Sveikintina, kad Jaunimo Draugija, pamažu virstanti senimu, turinti daug gražių ir prisimintinų nuopelnų patriotiniam ir lietuviškam darbe, palaiko gražią tradiciją ir kasmet surengia Tėvo Dienos minėjimą.

Sekančią dieną Aušros Vartų liet. par. bažnyčioje įvyko pamaldos už gyvus ir mirusius, kur buvo ta intencija atlaikytos šv. Mišios ir pasakytas pritaikintas pamokslas.

MAŽAI LANKYTOJŲ SOVIETŲ FILMOSE

Paskutiniu laiku Corrientes gatvėje yra rodomos kelios Sov. Rusijos gamybos filmos. Tačiau teko pastebėti, kad šiomis filmomis kaskart mažėja susidomėjimas, nes kinų salės su rusų filmais yra apytuštės. Šis nesidomėjimas, greičiausiai yra surištas su antikomunistine propaganda, kuri čia varoma visos eilės organizacijų ir imigrantinių bendruomenių, o taip pat ir Pabaltijo Tautų prieškomunistinė teroro paroda, kuri, neabejotinai, daugeliui tūkstančių lankytojų parodė tikrovę apie komunizmą ir jo valdymo pasėkas. **Kinų lankytojas**

PADĖKA

Visiems pasidarbavusiems Tėvo Dienos minėjime, ar tai prie tvarkos palaikymo, ar tai paruošusiems kuklų svečiams ir artistams priėmimą, o ypatingai suvaidinusiems dramą, „Tėvų žemė" — rež. K. Runimui ir artistams: A. Matukui, R. Runimui, R. Malelai, St. Stanaičiui, O. Savickaitei, A. Miliauskaitei, V. Simučiui ir B. Sturevičiūtei, reiškia nuoširdžiausią padėką

A. L. Jaunimo D-jos Valdyba

AUKOS RADIO VALANDĖLEI

Z. Juška (iš Berisso) $ 50, V. Malela — $ 50, Eidietis $ 25, B. Verbickas $ 10, P. Leščius $ 5.

Už aukas nuoširdžiai dėkoja

Radio Val. Vadovybė

▪ **Birželio 3 d. stud. Nelida Volskytė** šventė savo gimtadienį. Ta proga birželio 9 d. savo namuose jos tėveliai surengė gražią šventę, kurioje dalyvavo daug svečių. Jų tarpe gen. T. Daukantas, pp. Barsančiai, Naciai, Dr. O. Rodriguez ir daug kitų.

▪ **Birželio 15 d. pp. Jonas ir Gladys Gervelytė Musičiai** Belgrano centre Av. Juramento 2028, atidarė naują grožio salioną. Prie šio salono įrengimo dirbo net du inžinieriai ir yra moderniausias visame Buenos Aires mieste. Tai jau septintas pp. Musičių salionas Argentinoje.

▪ **Jonas ir Eleonora Normantai** su dukrele **Lydia**, per radiją išgirdę apie prieškomunistinę Baltijos kraštų parodą Bs. Aires, atvyko jos apžiūrėti. Ši paroda jiems paliko gilų įspūdį.

Normantas prie Cañuelas eina ūkvedžio pareigas. Lietuvoj jis turėjo 2-jo gusarų pulko kapitono laipsnį. Dukrelė Lydia studijuoja juridiniame fakultete. **Dailydė-Žemaitis**

▪ **Jonas Makaveckas** staigiai mirė birželio 19 d. Fiorito ligoninėje.

▪ **Birželio 18 d. pp. Jadvyga ir Julius Valentinai** šventė savo 25 m. vedybinio gyvenimo jubilėjų. Ta proga solemnizantai savo namuose turėjo gražią šeimynišką šventę, kurioje dalyvavo visi giminės ir pažįstami.

▪ **Birželio 19 d.** mokytoja **Sofija Kisieliūtė** šventė savo gimtadienį. Ta proga susilaukė daug sveikinimų ir dovanų iš savo giminių ir pažįstamų. Jos tėveliai iškėlė gražų priėmimą visiems atsilankiusiems svečiams.

„Vyčių" Draugijos veikla

PASISEKĘS VERMUTAS

Gegužės 24 d. Lietuvių Salėje Vyčių Draugija surengė savo tradicinį vermutą. Ši tradicinė šventė praėjo tikrai nuoširdžioj aplinkoj. Į vermutą atsilankė Berisso „Mindaugo" ir „Nemuno" draugijų delegacijos, o taip pat Lietuvių Centro atstovai, Šv. Cecilijos choro ir Jaunimo Draugijos įgaliotiniai.

Šios metinės šventės aktą atidarė Vyčių Draugijos sekretorė p-lė A. Maminskaitė, sveikindama prietelišku draugijų atstovus ir gausiai susirinkusius svečius. Pagiedojus himną buvo pakeltas tostas už „Vyčių" Draugiją ir kitas atstovaujamas organizacijas. Po to kalbėjo organizacijų įgaliotiniai: „Mindaugo" D-jos pirm. A. Šeštokauskas ir „Nemuno" D-jos sekretorius L. P. Gečys, Šv. Cecilijos choro vardu K. Misiūnas, Jaunimo D-jos vardu — A. Matukas. „Vyčių" Draugijos vardu, apie šventės prasmę, kalbėjo pp. J. Deveikis ir P. Barišauskas. Paskutinis kalbėjo Vyčių Draugijos dvasios vadas kun. J. Margis taip pat savo žodyje paliesdamas šventės prasmę.

Pasibaigus oficialiai šventės daliai vyko šeimyninis pasilinksminimas.

GAUSUS DALYVIŲ SKAIČIUMI PASILINKSMINIMAS

Gegužės 25 d. Lietuvių Salėje Vyčių Draugija surengė pirmą šio sezono šokių vakarą. Į šokius atsilankė daug lietuvių ir vietinių jaunuolių. Šokiams grojo orkestras Sao Pablo. Šokiai vyko malonioj aplinkoj ir geram ore, nes Lietuvių Salė įrengė naują ventillacijos sistemą, kuri duoda gerą rezultatą.

— Birželio 15 d. Vyties Draugija taip pat turėjo pasilinksminimą Lietuvių Salėje, kur nežiūrint šaltoko oro taip pat praėjo su geru pasisekimu. Šokiams šį kart grojo „Juan Carlos" džazas.

„Vyties" Valdyba dėkoja visiems savo nariams už nuoširdžią pagalbą šventes rengiant bei visiems svečiams už gausų atsilankymą.

„Vyčių" D-jos Spaudos ir Prop. Sekcija

Padėka

Vyčių Draugijos Valdyba nuoširdžią padėką reiškia poniai Sofijai Barišauskienei, panelėms — J. Prakapaitei, M. Misiūraitei, A. Aleksaitei, A. Barišauskaitei, E. Butkutei, M. Pronskaitei, A. Mikučionytei, G. Kliaugaitei už uolų talkininkavimą vermuto metu, kuris buvo suruoštas gegužės 24 d. Lietuvių Salėje.

VILLA LUGANO

Lietuvių Centro žinios

Lietuvių Centro Statybos Komisijos posėdis įvyko š. m. birželio 8 d., kuriame dalyvavo: K. Mankus; K. Burba, L. J. Mičiūdas, A. Vyturys, J. Čikštas, S. Mikelionis, E. Butkeraitis, P. Aglinskas, K. Maslionis, A. A. Mičiūdas, B. Dedela, J. Rudaitis, J. Kanapinskas, J. Gradeckas, A. Mikėnas, L. Ryselis ir F. Viteikis. Pirmininkavo K. Mankus, sekretoriavo L. Ryselis. Apsvarsčius St. Komisija statybos darbus ir su ja surištus reikalus, padarė keletą svarbesnių nutarimų. Nutarta, kad be jau esamų trijų lėšų telkimo komisijų, į kurias įeina: I-jon — K. Mankus, A. A. Mičiūdas, A. Vyturys, J. Kanapinskas ir K. Maslionis: II-jon — K. Burba, J. Zavickas ir J. Švenčionis; II-jon — L. J. Mičiūdas, K. Deveikis-Pipiras, J. Čikštas, J. Grudzinskas ir D. Mankutė. Statybos Komisija dar kvies į talką pavienius asmenis, kurie galėtų būti naudingi šiam darbui.

Atsirandant kaskart vis daugiau darbo, nutarta esamą Statybos Komisiją palikti specialia Finansų Komisija, kuri rūpinsis vien tik lėšų telkimo reikalais, ir įsteigti Lietuvių Centro Statybos Technikinę Komisiją, kuri rūpintųsi vien techniškais statybos pravedimo darbais. Technikinė Komisija numatoma sudaryti iš tokių narių, kurie šiokiu ar tokiu būdu prisidės prie techninių darbų atlikimo. Taip pat toji komisija bus atsakominga už atliekamus darbus.

Sorganizuoti Technikinę Komisiją pavesta p. L. Ryseliui, pagal kurio projektą buvo pagaminti salės statybos planai.

— * —

Pildant pažadą pastoviai informuoti lietuviškąją visuomenę apie Lietuvių Centro statybos darbų eigą, pranešama, kad laikraščiui pasiekus tais darbais suinteresuotus asmenis, jau bus baigta pastatyti dalis gegnių, scenos grindų pylimo darbams, ir sekančią savaitę šios rūšies darbai bus atliekami salės įėjimo dalyje.

Padėka

Nuoširdžią padėką reiškiu p. A. Rinkevičiui už darbą bufete iškilmingos vakarienės metu ir V. Rastauskui už patarnavimą prie stalų. Taip pat nuoširdi padėka priklauso p. Veronikai Švenčionienei už padovanotą gražią lėlę, kuri buvo leidžiama loterijon ir p. J. Gradeckui už meniškai tautiniais motyvais papuoštus gėlėms flakonėlius, kurie taip pat buvo traukiami loterijos būdu. **L. Julius Mičiūdas**

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame p.p. L. Ryseliui, Pr. Viteikiui ir P. Aglinskui už darbus prie vamzdžių pakeitimo.

Lietuvių Centro V-ba.

GAUSIOS AUKOS

Su dideliu malonumu pranešame pavardes tų asmenų, kurie suprasdami L. C. rūmų statybos reikalą, gausiomis aukomis parėmė šį darbą:

Kazimieras Šulnis $ 2.000; Jurgis Viliamas $ 1.000; L. Julius Mičiūdas $ 1.000; Juozas Nakutis $ 1.000; A. Janulionienė $ 1.000; Tomas Pupelis $ 1.000; Alfonso Vibrantas $ 1.000; Aleks. Mikėnas $ 500; Veronika Švenčionienė $ 500; Ignotas Motiejūnas $ 500; Jonas Aligauskas $ 500, Vincas Kuraitis $ 500; Vincas Valatka $ 500; Dominikas Kryžiokas $ 500; Fr. Karavocky $ 500, Edvardas Domynas $ 100; Radio Val. „Lietuvos Aidai" $ 80; Albertas Domynas $ 50.

Viso $ 10.730.—

Visiems aukotojams nuoširdžią padėką reiškia

Lietuvių Centro Valdyba

Gegužės 18 d. įvyko Berisse B. ir A. Miselių išleistuvės į Š. Ameriką. Čia matoma dalis puotos dalyvių.

BERISSO

PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Birželio 11 d. Berisso lietuvių kolonija paminėjo Motinos Dieną. Ta proga 10 val. vietos bažnyčioje buvo atlaikytos sudėtinės šv. Mišios už visas motinas ir tėvus. Per pamaldas giedojo Berisso lietuvių choras, p. A. Petraičio diriguojamas. Vakare „Mindaugo" D-jos patalpose įvyko pilietinis minėjimo aktas. Minėjimą atidarė ir programą vedė S. Dulksnys, „Mindaugo" D-jos vicepirm. Po to sekė eilėraštis „Motinos reikšmė", kurį padeklamavo Irene Mažuikaitė. Paskaitą, tema: „Tėvų Dienos reikšmė", skaitė p. Alf. Petraitis. Taip pat kalbėjo Berisso liet. kolonijos kapelionas kun. J. Margis, kuris tarp kitko tėviškai palietė Berisso liet. kolonijai rūpimus reikalus. P-lė Pogelia Kulionytė padeklamavo eilėraštį „Našlaitė", Onutė Petraitytė, 4 m amžiaus, Rožės ir Alf. Petraičių dukrelė, pradėjo savo sceninę karjerą, padeklamuodama eilėraštį „Mamytė". J. Stočkūnienė ir R. Kulionytė padeklamavo charakteringą dalykėlį mamytėms ir įtekė gyvų gėlių puokštes. Pabaigai buvo suvaidintas trumpas scenos veikalėlis — „Sutemos". Vaidino: p-lė J. Trinskytė, p. J. Stočkūnienė, L. Mikelaitis, L. Gabriūnas. Režisavo Pranas Strolia, sufleriavo M. Žagrakalis. Publikos į minėjimą atsilankė daug. Programos išpildytojams, ir gausiai publikai už atsilankymą, „Mindaugo" D-jos vardu buvo pareikšta nuoširdi padėka.

▪ **Birželio 16 d. 11 val.** Berisso parapijos bažnyčioje kun. J. Margis atlaikė iškilmingas šv. Mišias už a. a. Bronių Skaržauską. Po to La Platos kapuose dalyvaujant, dideliam būriui lietuvių, buvo pašventinti a. a. Broniaus Skaržausko, a. a. Antano Petronio ir a. a. Jono Grižo antkapiai.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie bet kokiu būdu prisidėjo prie laidotuvių mūsų mylimo vyro ir tėvo a. a. Antano Petronio.

Valerija Pupelytė-Petronienė su sūnum.

SANTA FE

DIDELĖ ŠVENTĖ SANTA FE LIETUVIŲ KOLONIJOJE

Rekolekcijų laikotarpį galime pavadinti sekmadieniu. Per rekolekcijas visi jaučia, kad yra kažkas nepaprasto. Dievas kalba per eilę dienų, todėl nevienas sugrįžta pas Jį po ilgo atsiskyrimo, po ilgo merdėjimo. Nevienas pravirksta džiaugsmo ašaromis, pažinęs Viešpaties gerumą.

Santa Fe lietuviai pradėjo rekolekcijas birželio 2 d. Kiekvieną vakarą gražus būrelis lietuvių lankėsi TT. Pranciškonų bažnyčioje ir klausė gan ilgų rekolekcijų vedėjo kun. A. Kleivos, MIC pamokslų. Išsiskirstydavo iki rytdienos po palaiminimo, sugiedoję Švč. Jėzaus Širdies Litaniją,

Ėjo diena po dienos. Atėjo penktadienis. Mažas Santa Fe lietuvių būrelis, bet visi vieningai eina išpažinties. Šeštadienį prieina ir tie, kurie savaitės bėgyje dėl darbo negalėjo lankytis rekolekcijose. Visi laukia iškilmingo sekmadienio, nes žinojo iš anksto, kad rekolekcijų užbaiga bus Guadalupėje, Dievo Motinos šventovėje. Prieš kelias dienas p. p. Marija ir Juozas Činskiai puošė savo namą lietuviškais papuošalais, nes po rekolekcijų sueis visi lietuviai, rekolekcijų dalyviai ir svečiai iš Rosario, pietums. Didžiausias judėjmas. Šeimininkės: M. Činskienė, A. Zavistauskienė, I. Gelgotienė, V. Carpinetti, K. Malinskienė ir E. Kalėdienė taiso valgius, kad tik visi būtų patenkinti. Kun. A. Kleiva, MIC išvyko šeštadienio naktį į Rosario atsivežti ekskursantų, kurie kartu su Santa Fe lietuviais panoro praleisti pačią gražiausią rekolekcijų užbaigimo dieną.

Išaušo gražusis birželio 9 sekmadienis. Atvyksta Galvez kompanijos gražus autobusas ir Rosario lietuviai kartu su savo kapelionu pasileidžia per gražiuosius Argentinos laukus. Kelionė maloni. Vaišinasi, gieda, dainuoja. Muzikantas T. Plepys iš Lietuvos atsivežta armonika, jam pritaria Ponia lūpine ir taip 35 linksmi dainininkai leidžiasi visu greitumu į svečius, pas maloniuosius Santa Fe draugus.

Autobuse visi gauna patvarkymus, kurių pats ‚maloniausias", kad teks pasilikti pas Santa Fe lietuvius tam, kuris per daug nusilinksmins".

Įvažiavus į Santa Fe, Rosario lietuvius pasitinka ilgametis S. Fe kolonijos veikėjas Viktoras Kalėda ir neužilgo visi pasiekia Marijos šventovę Guadalupę. Lygiai vienuoliktą valandą prasideda šv. Mišios, koplytėlėje, prie Dievo Motinos paveikslo. Šv. Mišias laiko rekolekcijų vedėjas kun. A. Kleiva. Mišių metu gieda visi lietuviai, vadovaujant R. Šimanauskienei. Susilieja galingi Santa Fe ir Rosario lietuvių balsai į vieną sutartinę, kad net klauso antra tiek svetimtaučių.

Pasibaigus Mišioms, atgiedama Švč. Jėzaus Širdies litanija ir visi lietuviai pasiaukoja Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Suskamba, gal pirmą syk, Lietuvos Himnas Marijos šventovėje.

Nevienam biro ašara per skruostą girdint lietuviškas giesmes, prisiminus kenčiančią Tėvynę ir savo neištikimybę Dievo Motinai. Dar daugiau pravirksta širdis išgirdus jautrius pamokslo žodžius prie Marijos kojų. Nors pamaldos buvo pugantros valandos, bet visiems praėjo kaip penkios minutės. Visi nusifotografavę prie Marijos šventovės ledosi, namo. Ekskursantai, vadovaujant Viktorui Kalėdai, išvažiavo pažiūrėti gražaus Santa Fe miesto. Kaikurie dar savo gyvenime nebuvo matę tokio tilto, kaip Santa Fe mieste, kurį statė prancūzai inžinieriai. Pravažiavo garsųjį TT. Jėzuitų kolegijos maudymosi baseiną, kuris pats moderniškiausias visoje Argentinoje, istorinį muzėjų, TT. Pranciškonų bažnyčią, kurioje lietuviai turi įprastines pamaldas ir daug kitų gražių vietų.

Atvažiavus į svečius pas p.p. Činskius, visi nustebo. Išeina malonūs šeimininkai su šypsena veide ir sveikina svečius iš Rosario, o šalia jų didžiulis Santa Fe lietuvių „choras", kurie pasitinka su lietuviška daina, sveikindami savo kaimynus. Prašo visus prie stalo ir prasideda vaišės. Svečiai džiaugiasi puikiai iškepta asada, o tai nuopelnas lietuvų draugų svetimtaučių: A. Beckmann, S. Tcachuk ir U. Carpinetti, kurie yra vedę su Santa Fe lietuvaitėmis. Santa Fe jaunimas ir suaugę — visi tarnauja, vaišindami rosariečius, o šie negali atsidžiaugti ir atsistebėti tokiu nepaprastu savo kaimynų noširdumu.

Pietų metu buvo visa eilė sveikinimų. Kalbėjo rekolekcijų vedėjas kun. A. Kleiva, Rosario Gyv. Rožančiaus Brolijos pirm. J. Vajega, Rosario Liet. Bendrnomenės sekr. Z. Stasevičius, Rosario moterų vardu R. Šimanauskienė, B. Kaušpėdas ir kt. Iš Santa Fe lietuvių kalbėjo kolonijos pirm. V. Kalėda, K. Zavistauskas etc. Geriausia nuotaika viešpatavo iki pat 7 val. vakaro, iki svečiai turėjo atsisveikinti su mielaisiais Santa Fe lietuviais. Šventė buvo baigta Tautos Himnu. Visi rosariškiai, padėkoję Santa Fe lietuviams už didelį vaišingumą, sėdo į autobusą ir su geriausiais prisiminimais paisleido Rosario link.

Nevienas buvo sužavėtas ne tik Santa Fe lietuvių vaišingumu ir nuoširdumu, bet taip pat ir didele vienybe. Daug kas verkė matydami, kaip beveik su mažom išimtimis visi Santa Fe lietuviai Guadalupėje ėjo prie Dievo stalo priimti šv. Komuniją. Susitaikę su Viešpačiu Dievu ir priėmę Jį į savo širdis vertai galėjo linksmintis Dievuje. Net pats pasilinksminimas buvo nuosaikus, kad ir džiaugsmas liejosi per kraštus.

Linkėtina abiem kolonijoms ir toliau gražiai bendradarbiauti tarpusavyje, nes tik tokiu būdu laimėsime bendrą kovą prieš tautos pavergėjus.

A. Ilgesys

KORDOBA

Susivienijimo 6-as skyrius š. m. gegužės mėn. 25 — 26 d. savo patalpose surengė didelį „kermošių". Oras buvo gana palankus — dienos buvo gražios ir susirinkusiai publikai leido dalyvauti įvairiose varžybose — šaudant į taikinį, „meškeriojant" vyno ir alaus bonkas, „smeigtukais" metant į premijų numerėlius ir kt. Į vakarą pradėdavo lynoti ir tada publika netilpdavo salėn, nes susirinkdavo ir iš kitų klubų, kurie neturi salės, o šokius rengia aikštėse. Už tat ir pelno buvo gerokai — virš 1.500 pesų.

Bet tokiam „kermošiui" surengti ir darbo buvo daug — prieš juos ti ir darbo buvo daug — prieš juos, jų metu ir juos užbaigus. Aišku, daugiausia teko pirmininkui A. Sadukui. Daug talkininkavo ir jo tėveliai. A. Janulis su žmona kelis ilgus vakarus tam pašventė. Kiti valdybos asmenys ir šiaip nariai irgi aktyviai dalyvavo. Pinigų didesnę dalį surinko bufeto darbuotojai V. ir M. Bendinskai. Bendrų pastangų vaisiai visados didesni, negu atskiro asmens.

Skaudaus liūdesio valandoje, tragiškai mirus

A. A. ANTANUI PETRONIUI,

jo žmoną Valeriją, sūnų Leonardą ir svainę Oną Baltrūnienę nuoširdžiai užjaučia

Berisso Gyvojo Rožančiaus Brolija

A. ✝ A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

TRAGIŠKAI MIRĖ A. PETRONIS

Birželio 13 d. Berisse tragiškai mirė Antanas Petronis, 57 m. amžiaus. Velionis kilęs iš Ukmergės apskr., Balninkų miestelio, į Argentiną atvyko 1928 m. Pradžioj gyveno Kordobos mieste ir dirbo alaus fabrike. Ten pat apsivedė su Valerija Pupelyte. 1935 m. persikėlė gyventi į Berissą ir dirbo „Armour" fabrike. Velionis savo sutaupomis įsigijo gražius namus ir užaugino sūnų Leonardą, kuris studijuoja La Platos universitete, medicinos fakultete.

Velionis su religinėmis apeigomis palaidotas La Platos kapinėse, kur artimieji ir pažįstami naują kapą papuošė daugybe vainikų. Liko nuliūdus žmona Valerija, sūnus Leonardas ir žmonos sesuo Ona Baltrūnienė su dukrelėmis. Lietuvoje liko dar gyva mirusiojo motina, dvi seserys ir brolis.

Lai Viešpats suteikia jam amžiną ramybę. V. S.

— **Birželio 13 d.** Berisso ligoninėj mirė **Kazimieras Sčiukas**, 52 m. amžiaus. Velionis paliko liūdinčią žmoną Nataliją ir sūnų S. Juozą.

— **Birželio 13 d.** Berisse nusižudė **Pranas Juška.** Liko liūdinčios dvi sesutės: Ona Juškaitė-Šakalienė ir Eugenija bei švogeris J. Šakalys.

— **Birželio 5 d.** bedirbdamas prie savo namų statybos nukrito ir užsimušė **Karolis Darulis** 61 m. amžiaus. Velionis į Argentiną atvyko 1927 m. ir dirbo prie namų statybų. Paliko nuliūdusią žmoną Barborą Usarytę ir giminių Lietuvoje.

— **Birželio 5 d.** „Alvear" ligoninėje mirė **Pranas Pečiūra**, 63 m. amžiaus. Liko nuliūdus žmona ir duktė Valerija Pečiūraitė-Bukauskienė.

— **E. Užubalytė Longinienė** mirė birželio mėn. 7 d. Haedo miestelyje. Palaidota sekančią dieną Moron kapuose. Velionė paliko liūdintį vyrą ir sūnų.

— **Birželio 7 d.** mirė **Valerija Sadzevičiūtė-Liudakavičienė.** Palaidota Sarandi kapuose. Paliko liūdintį vyrą Stasį ir dukteris Stefaniją ir Liuciją su savo šeimomis.

— **Birželio 16 d.** Poliklinikoje Lanus mirė **Kazys Andriuškevičius.**

Tesuteikia Viešpats visiems mirusiems amžiną atilsį.

— **Birželio 15 d.** Durand ligoninėje mirė **J. Zibolienė**, 70 m. amžiaus. Palaidota Chacarita kapuose. Paliko liūdinčius sūnų Joną ir marčią Br. Paulaukaitę-Zibolienę.

— * —

MIRĖ PRELATAS K. BIČKAUSKAS

J. A. Valstybėse balandžio 29 d. staigia mirtimi atsiskyrė su šiuo pasauliu Prelatas K. Bičkauskas.

Velionis gimė 1888 m. kovo 27 d. Trakų aps. Mokėsi Vilniuje ir Seinų seminarijoje. Įšventintas į kunigus 1913 m. darbavosi Krosnoj Simne ir Marijampolėj. D. Karo metu kaip pabėgėlis gyveno Rusijoj ir ten įsteigė pabėgėlių vaikams mokyklą 1922 m. grįžo atgal į Lietuvą ir įkūrė Kazlų Rūdos parapiją. Į Ameriką atvyko 1923 m. čia taip pat steigė parapijas, kūrė organizacijas ir mokyklas. 1953 m. buvo pakeltas į Šv. Tėvo prelatus.

A. a. Pranciškus Staniulis.

Birželio 11 d. savo namuose Portela 1533, Val. Alsina po ilgos ir sunkios ligos mirė a. a. Pranciškus Staniulis, sulaukęs 57 metų amžiaus. Velionis buvo kilęs nuo Rokiškio, į Argentiną atvyko 1928 m., beveik visą Argentinoje gyvenimo laiką dirbo TAMET fabrike, iš kur ir buvo išėjęs pensijon. Nuliūdus liko žmona Ona Ramonaitytė-Staniulienė, dukterys Lydia ir Delia ir žentas Albertas Carusso. Palaidotas Sarandi kapuose.

MIELAS "LAIKO" SKAITYTOJAU, AR JAU UŽSIMOKĖJAI PRENUMERATĄ?

LAISVĖS GINKLAS — GERA, LIETUVIŠKA SPAUDA

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE SPORTO KLUBAS „L U A"

r e n g i a

MENO IR ŠOKIŲ VAKARĄ

SUSIVIENIJIMO SALĖJE, Av. SAN MARTIN 3173, BIRŽELIO 22 d., 21 val.

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI

TEMPERLEY

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju p. Morkūnienei už įteiktą man, kaip jauniausiai motinai, dovaną, kuri buvo paruošta Arg. Liet. Bendruomenės Temperley Apylinkės, surengtame Motinos Dienos minėjime

Elena Šovinaitytė-Žekienė

— **Liepos 9 d. 10 val. Aušros Vartų liet. parap. bažnyčioje bus atlaikytos iškilmingos gedulingos Šv. Mišios su egzekvijomis už a. a. Uršulę Samulienę. Šias Šv. Mišias užprašo Villa Sastre (Temperley) lietuviai. Be to, už a. a. Uršulę bus laikomos Šv. Mišios 7 d. liepos, sekmadienį, 18 val. ir 22 d. liepos, 8 val.**

Reikalinga **gera virėja** dirbti visą namų ruošos darbą. Šeima — visi suaugę. Butas modernus su visais patogumais, prie pat pliažo. Alga 135 urug. pezai (apie 1.300 arg.). Kreiptis: L. Graužinienė, Rambla Rep. Chile 1606, ap. 1. **Montevideo,** URUGUAY.

Už „žvaigždę" ir „Laiškai Lietuviams" prenumeratas prašome mokėti „Laiko" administracijoje ar „Laiko" atstovui Pijui Gudelevičiui. Metams kainuoja 50,— argentiniškų pesų.

SIUNTINIAI LIETUVON IR ANAPUS

PIGIAUSIA SIŲSTI PER „A N A P U S"!

Tuojau rašyk. Reikalauk kainoraščių - informacijų:

„ANAPUS" Mail Order, Dr. Gr. Valančius,
17070 Ludlow St. Granada Hills, California — USA.
Siunčiame ir oro paštu per Stockholmą — Rygą.
Ypatingai pigiai ir greitai persiunčiame vaistus.

PIRMAEILIS GROŽIO SALIONAS

"LA RUBIA"

SAVININKĖ IR VEDĖJA

ONA KASPARIENĖ

SOLER 3441 T. E. 86-2528 Buenos Aires

FARMACIA "NENISKIS"

ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ

FARMACEUTICA

AV. SAN MARTIN 740

BURZACO

(Pdo. Ate. Brown)

30 metrų nuo Av. Espora, priešais col. San Vicente stotį.

KALBA LIETUVIŠKAI.

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E"

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22-2045 Piñeyro

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.

Jei norite turėti geriausias sužieduotuvių, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER", kur fotografas -profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.

L. KANČAUSKO,

FOTO „REPORTER"

c. Mendoza 2249, Avellaneda

(prieš liet. bažnyčią).

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

ATLIEKAMA:

REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI

RADIOTORIAI.

ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria)

Sav. MEŠKAUSKAS y CIA.

ESCALADA 2052 T. E. 21 - 6541 **CAP. FEDERAL**

(Altura Av. de Trabajo 5000)

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

S a v i n i n k a s

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 7268

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS

Tel. 415591

Adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

* **Montevideo Liet. Kat. RADIO PUSVALANDIS** yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

* **KIRPYKLA "O L G A"** — Ilgadienis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės —

Olga Jasiulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 925-31.

T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

- **PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA**

REMONTUOJAMA:

- **ŠALDYTUVAI - HELADEROS,**
- **RAŠOMOSIOS,**
- **SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir**
- **VENTILIATORIAI.**

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: MEXICO 706 **Butas: MEXICO 950**

T. E. 38 - 2950

V. R A M A N A U S K A S

RADIO TECHNIKAS

mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64 - 4154

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS

T. E. 50 - 5948 **Sanabria 2790-92**

* **MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ**

Sav. Mikelionis Cosquin 5565, Villa Lugano.

TEXTIL BRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

Jaunosios ir kūmos pasisiūkit suknias (ajuar) pas Profesorę ONĄ BALNAITYTĘ, c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* **MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „H E N R Y".** Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius:

Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* **„PENSION LITUANA", sav. Juozas Palšis:** Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* **„LIETUVA" Sav. V. Nalivaika.** Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, **Florida 165 (Galeria Güemes)**, escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

LIETUVIŠKAS PENSIJONAS

c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli pliažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. sąpiginta kaina.

Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS

Imprenta de "L A I K A S"
Mendoza 2230 * Avellaneda

10,135

Buenos Aires Avellaneda

PAMINĖTA GEDULO DIENA

Birželio 15 d. Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje kartu su A. Lietuvių Bendruomene surengė Gedulo Dienos minėjimą.

Minėjimas buvo pradėtas rytą 8,30 val per Radio Mitre, kur Lietuvos Aidai radio valandėlės ved. Z. Juknevičius parengė spec. tai dienai pritaikintą programą. Savo žodyje, pažvairintame patrijotinių dainų plokštelėmis, kurias įdainavo Šv. Cecilijos ir M. čiurlionio chorai, Z. Juknevičius davė anų tragiškųjų įvykių santrauką, kartu primindamas ir bendro likimo latvių ir estų tautas, kurios taip pat daug aukų sudėjo ir toliau tebeneša vergijos naštą. Valandėlės programa buvo pradėta giesme „Nuliūdo kapais apsiklojus tėvynė..." ir baigta — Tautos Himno garsų muzika.

10,30 val. už tremtinius ir žuvusiuosius pamaldos įvyko Aušros Vartų bažnyčioje. Šv. Mišias laikė ir atitinkamą pamokslą pasakė kun. dr. K. černiauskas. Pamaldų metu keletą iškilmingų ir gedulingų giesmių gražiai pagiedojo Šv. Cecilijos choras, vadovaujant V. Rymavičiui. Pamaldos buvo baigtos Tautos Himnu.

Tuoj po pamaldų gedulingas pilietinis aktas įvyko Lietuvių Salėje, kur atsilankė nemažai rimtos publikos. Minėjimą atidarė LICA pirm. Z. Juknevičius, savo žodyje priminda mas tremtinių vargus, kankinių pralietą už savo tautą kraują ir apžvelgė pastangas laisvinimo baruose, kviesdamas visas organizacijas ir pavienius asmenis į vieningą patriotinį darbą.

Gedulingas Aktas buvo pradėtas Argentinos ir Lietuvos himnais bei Malda už žuvusius, kuriuos išpildė Šv. Cecilijos choras, diriguojant V. Rymavičiui. Pijanu chorui akompanavo p. L. Martinėnaitė-Mikučionienė.

Agr. A. Šantaras perskaitė susirinkusiems savo žodį, kurį jis kaip tik išvakarėse perdavė per „Amerikos Balsą" į Lietuvą. Kalba buvo perduota į kraštą sąrysy su tragiškųjų birželių įvykių sukaktimi. A. Liet. Bendruom. vardu energingą ir patriotinį žodį tarė Ig. Padvalskis, pranašaudamas, kad greitai jau atsibus pasaulis ir imsis sutramdymo priemonių prieš tautų pabaisą — komunizmą.

Trumpas, bet turiningas minėjimas buvo baigtas priimant paruošta rezoliuciją, kurią perskaitė p. Z. Juknevičius. Rezoliucija bus pasiųsta Argentinos vyriausybei ir vietos spaudai.

SESELĖS VIRŠININKĖS MARIJOS DILECTOS IŠLEISTUVĖS

Birželio 8 d. Aušros Vartų par. mokyklos patalpose, Šeštadieninės Mokyklos mokytojos O. Kairelienė, V. Babronienė, O. Savickaitė, B. Sturevičiūtė ir D. Šantaraitė, kartu su mokiniais ir tėvais suruošė mokyklos direktorei Ses. M. Dilektai iškilmingas išleistuves, kurios praėjo linksmoj ir šeimyniškoj nuotaikoj. Atsisveikinimo žodį tarus kun. K. černiauskui, mokytojai O. Kairelienei ir tėvų vardu F. Cicėnui, skambant dainoms, buvo įteikta Ses. M. Dilektai puokštė gėlių, išreiškiant nuoširdų dėkingumą už didelį pasiaukojimą ir kantrybę auklėjimo darbe. Seselė Viršininkė atsidėkodama žadėjo ir toliau, pagal išgales, darbuotis ir, jei bus galimybių, parsikviesti ir daugiau talkininkių seselių iš Š. Amerikos.

Birželio 15 d. Ses. Viršininkę J. Petraitis savo automobiliu nuvežė į Ezeizą aerodromą; taip pat ją palydėjo liekančios Seselės Angelika, Kamila ir Elenisa, Kun. černiauskas, N. Varanauskaitė ir kiti artimieji. Didžiuoju Panagra kompanijos lėktuvu visų mylima Seselė Viršininkė išskrido į Šiaurę. Čikagoj 15 d. rugpiūčio ji švęs savo 25 m. vienuolinio gyvenimo sidabrinį jubilėjų.

Ses. Viršininkė yra labai daug prisidėjusi prie aukšto mokslo ir auklėjimo lygio pastatymo Aušros Vartų par. mokykloje, parinkdama jai pavyzdingas mokytojas, įvesdama antrą — popietinę mokymo pamainą, išleisdama mokyklai iliustruotą maldaknygę-giesmynėlį, kuris buvo atspausdintas LAIKO spaustuvėje, parinkdama geriausius mokslo vadovėlius ir išsirūpindama iš Š. Amerikos naujausius, spalvuotus (dar niekur P. Amerikoj nenaudojamus) katekizmus. Žodžiu, visa širdimi rūpindamasi sėti gerą sėklą į jaunas širdis ir diegdama jose Dievo, tėvynės ir artimo meilę. Taip pat ji vadovavo vargšams šelpti draugijai (F.A.C.).

Visa lietuvių parapija ir kolonija, įvertindama Ses. M. Dilektos motinišką širdį ir atsidavimą, meldžia Aukščiausiojo gausių malonių jos aukštame ir kilniame vienuoliniame pašaukime ir apaštalavimo darbe ir laukia po kelių mėnesių jos grįžtant ir atsivežant naujų jėgų platiems darbams Argentinoje.

BUENOS AIRES CENTRE ĮVYKO PAMALDOS UŽ PABALTIJO TAUTŲ KANKINIUS

Birželio 15 d., kuri visuose pasaulio kraštuose išsiskirsčiusių baltiečių yra laikoma Gedulo Diena, nes tą dieną didžiuliu mastu buvo komunistų atvirai pradėta vykdyti šių tautų naikinimo planai. Bendros Gedulo Dienos proga, San Salvador bažnyčioje buvo surengtos iškilmingos pamaldos už Lietuvos, Latvijos ir Estijos kankinius ir tremtinius. Pamaldas laikė kun. dr. K. černiauskas. Pamaldų metu pritaikintą pamokslą pasakė mons. Mensa, pabrėždamas, kad visur ir visų pareiga yra skeltbti tiesą apie žmoniją klaidinančias idėjas, nors jų autoriams ir labai tai nepatiktų. Tiesa turi dominuoti netik privačių žmonių gyvenime, bet ir tautų sudėtingam gyvenime ir saistyti jų tarpusavio ryšius. Per pamaldas gražiai giedojo šv. Cecilijos choras, diriguojant V. Rymavičiui. Vargonais pritarė muz. Alf. Petraitis. Tarp kitų gražių giesmių buvo atlikta iškilminga Bethoveno „Benedictus", kuri savo didingais tonais atitiko momento nuotaikai. Beto buvo išpildyta „Apsaugok, Aukščiausias" ir Malda už Tėvynę.

Pamaldas organizavo Pabaltijo Tautų Komitetas, talkininkaujant savoms kolonijoms.

Linkėtina, kad šis gražus visų trijų tautų maldos gestas būtų kartojamos kiekvienais metais.

■ **B. Kirkus** išdirbęs 13 m. audykloje Villaites išėjo į pensiją.

■ **V. Skirkevičius** po 17 metų darbo geležies liejykloje ir kit. panašiuose darbuose išėjo į pensiją.

MAIRONIO MIRTIES 25 METŲ MINĖJIMAS

įvyks 1957 m. birželio 30 d., sekmadienį,

Aušros Vartų liet. par. patalpose sekančia programa:

I. RELIGINĖS APEIGOS

1. 10,30 val. Aušros Vartų par. bažnyčioje šv. Mišios su pritaikintu pamokslu.
2. Gedulingos apeigos. Giedama „Marija, Marija".

II. IŠKILMINGA AKADEMIJA — 12 VAL.

1. Akademijos atidarymas. — Deklamacijos, giesmės etc.
2. Paskaita — „Maironio kūrybos charakteristika". — Paskaitą skaito mok. *Elzė Diminskienė.*
3. Solo — „Mano gimtinė" — dainuoja *L. Paliulionytė.*
4. Maironio kūrybos skaitymas — *T. Jackevičius.*
5. Deklamacijos — *D. Valentinaitė, T. Jasinevičius*
6. Solo — „Kai širdį tau skausmas" — *A. Slančiauskas.*
7. Deklamacijos — *Z. Vanagaitė, D. Ginterytė.*
8. Dainos — išpildo Šv. Cecilijos mergaičių choras, diriguoja *V. Rymavičius.*
9. Akademijos uždarymas — Tautos Himnas.

Kviečiama visus atsilankyti

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

(Neskaitant prenumeratų)

$ 50 — A. Vaičaitis
„ 20 — A. Rimkevičius
„ 10 — K. Gurienė
„ 10 — V. S.
„ 10 — J. Vasingas.

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„Laiko" Administracija

■ **Birželio 29 d., šeštadienį, Šv. Petro ir Povilo šventė. Vakarinės Šv. Mišios Aušros Vartų par bažnyčioje bus laikomos 19 val.**

■ **Kiekvieną sekmadienį vakarinės Šv. Mišios yra laikomos 18 val. Kviečiama atsilankyti.**

PRAŠYMAS

Maloniai prašoma grąžinti iš „LAIKO" knygyno paimtas skaityti knygas, nes užlaikant metus ir daugiau laiko, neduodama jomis pasinaudoti daugeliui skaitytojų.

Knygyno Vedėjas

25 METŲ SUKAKTIS

Bronius ir Eleonora Tomaševičiūtė Paliulioniai mini savo 25 metų moterystės sidabrinį jubilėjų-sukaktį. Šia proga, būdami uolūs katalikai, Dievo Kūno šventėje, su visa šeima dalyvavo savo užprašytose šv. Mišiose su Tuo, kuris yra visų Prieglauda ir Stiprybė.

E. Paliulionienė Lietuvoj yra buvusi gabi ir uoli mokytoja o B. Paliulionis — aviacijos lakūnas. Karo išblokšti iš savo tėviškės atvyko į Argentiną kur Luis Guillon'e turi įsitaisę veržeklių dirbtuvę, kartu aktyviai dalyvauja kultūriniame kolonijos gyvenime ir lietuvių parapijos veikime. Ponia Paliulionienė darbuojasi Temperley lietuvių šeštadieninėje Mokykloje, kur dėsto lietuvių kalbą, istoriją ir geografiją. Dukrelė Lucija studijuoja La Platos humanitariniame fakultete ,sūnus Jurgis — technikos mokykloje, kitas sūnus Kętutis — pradžios mokykloj; taip pat visi dalyvauja skautų ir kt. jaunimo sambūriuose.

Šios sukakties proga linkima tauriai Paliulionių šeimai gausios Dievo palaimos, prašant, gražios ateities ir linkint vaisingos darbuotės Argentinos lietuvių tarpe.

■ **A. ir P. Miežinskaitė-Žukauskai,** gegužės 28 d. šventė savo 25 metų moterystės sukaktį. Ta proga nuosavuose namuose, Barakas, suruošė jaukią šventę, kur dalyvavo daug pp. Žukauskų giminių ir artimųjų.

A. Žukauskas, radviliškietis, į Argentiną atvyko prieš daugelį metų. Ilgą laiką dirbo pieno produktų fabrike River Plate, iš kurio paskutiniu laiku jau išėjo į pensiją. Paulina M. Žukauskienė, kilusi iš Biržų, į Argentiną atvyko 1929 m. Visą čia savo buvimo laiką dirbo Buen Orden viešbutyje, iš kur ir išėjo į pensiją. Pp. Žukauskai savo nuoširdumu įsigijo daugelio pažįstamų ir buv. darbdavių simpatijas ir pagarbą. Linkėtina dar ilgo ir gražaus gyvenimo.

■ **Petrui Tauteriui,** anksčiau gyvenusiam c. Valparaiso 2490, ir vėliau — Val. Alsina 492, yra Laiko adm. laiškas iš Lietuvos.

■ **Adolfui Jakimovskiui ir Povilui Petroniui** yra laiškai iš Lietuvos.

■ **F. Kureikis,** varžtų fabrikantas užbaigė savo didžiulio dviejų aukštų namo ir fabriko statybą Sarandi rajone, į kurį šiomis dienomis persikėlė gyventi.

PAJIEŠKOJIMAI

Aldona ir Genė Žvėgždaitės maloniai prašo asiliepti buv. Joniškio gimnazijos drauges(us) ir bendraklases(ius). Kreiptis į R. Šomkaitę, 9 Maple Ave, MORRIS PLAINS, N. J., U. S. A.

LAIKAS

Franqueo Pagado Concesión Nº. 4289 — Tarifa Reducida Concesión Nº 4015 — CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

"EL TIEMPO" Semanario Lituano

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As., T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 524296

Redaguoja: REDAKCINĖ KOMISIJA. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams $ 50.—, pusm. $ 27.—, vienas nr. $ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 193 — 19 DE JUNIO

MASKVOS „VIEŠPAČIAI" KALTINAMŲJŲ SUOLE

Norėdami geriau suprasti šios parodos vystymosi eigą, turime grįžti į 1956 m. lapkričio mėn. Kongreso aikštėje įvykusį mitingą, kuriame buvo parodytas Argentinos gyventojų simpatijos tuo metu herojiškai kovojančiai vengrų tautai. Šiame mitinge lietuvių pasirodymas buvo pravestas Argentinos Lietuvių Bendruomenės vice-pirmininko inž. L. Stašaičio. Tai buvo antras iš eilės mitingas, kuriame viešai aikštėse ir gatvėse pasirodė plakatai, reikalaujantieji Lietuvai ir kitoms Pabaltijo tautoms laisvės, nepriklausomybės ir žiauraus okupanto pasitraukimo.

Šio mitingo proga inž. L. Stašaitis pasiūlė ARLB-nės Centro Valdybai suruošti bolševikinio teroro parodą. Valdybai pritarus, inž L. Stašaitis buvo paskirtas ARLB-nės atstovu prie Pabaltijo Tautų Komiteto, veikusio Argentinos Lietuvių Klubo patalpose.

Inž. L. Stašaičio mintis suorganizuoti plačią parodą, kurioje Argentinos visuomenė būtų supažindinta su šių valstybių tragedija, rado pritarimą ir estų bei latvių atstovuose. Tuo metu ir prasidėjo paruošiamieji darbai užtrukę maždaug pusę metų.

KELIAS TOLIMAS...

Tuo būdu užvirė darbas, susirašinėjimas su viso pasaulio lietuviais, ieškant medžiagos ir paramos. Iš JAValstybių lietuviškų organizacijų buvo gauta keletas desėtkų bolševikinio teroro aukų fotografijų, tai yra tik pėsčiųjų be pertraukos plankianti upė. Nereikia aiškinti, kad Buenos Aires mieste vargu galima būtų surasti tinkamesnę vietą parodai suruošti.

PARODOS ATIDARYMAS

Paroda buvo atidaryta š. m. birželio 14 d. Į atidarymą buvo įleidžiami tik kviestiniai asmenys. Į šių tarpą buvo įtraukti visų lietuviškų organizaicjų bei spaudos atstovai; vietinių dienraščių, užsienio agentūrų žurnalistai, kultūrinių organizacijų atstovai bei mokslo žmonės.

Parodą atidarė latvių atstovas C. Baltijos Tautų Komitete p. V. Gusts, trumpu žodžiu pabrėždamas parodos reikšmę ir pristatydamas šių iškilmių pranešėją estą p. W. Jock, kuris susirinkusiems pristatė šios parodos atidarymo akto pagrindinį kalbėtoją lietuvį prof. D. Gruodį. Prof. D. Gruodis savo išsamioje kalboje apie deportacijas, kaip sovietinio teroro priemonę, pareiškė, kad tai nėra noras parodyti ką šios kultūringos ir darbščios tautos yra išgyvenusios, bet atkreipti Argentinos gyventojų dėmesį į komunistinius metodus, siekiant tarptautinės komunizmo idėjos įgyvendinimo. D. Gruodžio kalba buvo gausi daviniais ir tiksliai pritaikinta šio krašto gyventojų mintijimo būdui.

Po prof. D. Gruodžio paskaitos, kalbėjo PET seimo delegacijos Buenos Aires miesto pirmininkas inž. St. Sliwinski, po kurio sekė Argentinos Antikomunistinės Lygos atstovas ir žurnalistas A Daniel Faleroni. P. A. Daniel Faleroni kalba savo nuoširdumu ir statistiniais daviniais stebino visus dalyvius, kurios užbaigoje ugningais žodžiais buvo išreikštas linkėjimas greit matyti Lietuvą, Latviją ir Estiją laisvas ir nepriklausomas.

Didžiausią staigmeną tačiau sudarė žymaus advokato ir politiko, La Platos universiteto rektoriaus Dr. S. C. Fassi nuoširdi ir akademinė kalba, pasakyta grynai tik asmeniniu titulu. Tenka tačiau paminėti, kad tai iš viso pirmas atsitikimas, kad toks aukštas Argentinos mokslo, politikos ir kultūros atstovas, nors ir neatstovandamas nieko, kreipiasi į lietuvius, latvius ir estus. Dr. S. C. Fassi yra labai nuoširdus mūsų draugas ir didelės kultūros žmogus.

Visas atidarymo iškilmes foto. Televizijos stoties reporteriai atžymėjo akinančiais blykčiojimais. Lietuvių spaudą atitinkamai atstovavo „Laiko" ir „Argentinos Lietuvių Balso" atstovai ir fotografai.

Po oficialaus parodos atidarymo buvo parodytos lietuviškos, latviškos ir paskutiniųjų Vengrijos įvykių filmos. Tenka pažymėti, kad lietuviškas filmas maloniai sutiko parodyti mūsų kolonijos žinomas veikėjas p. Jurgis Gilvydis.

Tektų suminėti ir kitus šios parodos rengimo bendradarbius, kurių yra ištisas būrys, tačiau apie tai parašysime parodos uždarymo proga, nes bendradarbių būrys nuolat auga, gi pats jų darbas dar nėra baigtas.

Parodos atidaryme dalyvavo taip pat ir kitų užsieniečių organizacijų atstovai.

PARODOS TURINYS

Jau iš pavadinimo galima suprasti, kad parodos pagrindą sudaro bolševikinio teroro aukų nuotraukos, gražiai ir tvarkingai išdėstytos didžiulės salės pasieniais ir tiesiog apšviestos atitinkamai pritaikytomis šviesomis, kurios likusią salę ir žiūrovus palieka prieblandoje, gi pačios fotografijos įrėmintos į juodą arba baltą dugną, gauna visą specialių prožektorių šviesą. Vaizdas graudus, didingas ir įspūdingai gedulingas. Parodoje išstatyta apie 200 foto nuotraukų, diagramų bei dokumentų fotokopijų. Apačioje esančioje salėje išstatyti šių trijų tautų gamtovaizdžiai bei liaudies meno dirbiniai.

Apie dokumentinę parodos vertę ir jos tautinio meno lygį skaitytojas ras kituose „Laiko" bendradarbių pasisakymuose.

Aug. Rytys

Bolševikinio Teroro parodos rengimo komisijos narių dalis: iš k. — J. Gilvydis V. Petronaitis, J. Valentinas, D. Valentinaitė, A. Šantaras, A. Mikelionienė, L. Stašaitis, St. Babronis ir Vkt. Diminskis

kas ir sudarė šios parodos užuomazgą. Prasidėjo posėdžiai ir pasitarimai ARL Bendruomenėje ir Pabaltijo Tautų Komitete, dažnai pareikalaudami ilgų nemigo naktų ir daug pastangų, kurios tačiau buvo apvainikuotos, atidarant

KOMUNISTINIO TERORO PARODĄ.

Besiplečiant darbui, komitetas pasivadina Centriniu Baltijos Tautų Komitetu Argentinoje, kad tuo būdu įspūdingiau ir svariau pasirodytų vietinių valdžios bei savivaldybės įstaigų akivaizdoje. Komiteto būstinė perkeliama daugiau į miesto centrą, kad tuo būdu darbas galima būtų paspartinti, mažiau laiko praleidžiant važinėjimams. Tokia maždaug būtų parodos atsiradimo sutraukta istorija.

PARODOS VIETA

Pačioje Buenos Aires miesto širdyje, vienoje svarbiausių jo prekybinių ir kultūrinių įstaigų koncentracijos gatvių, — Florida 715, — Mendozos Provincijos rūmuose iš suminėtos Provincijos Gubernatoriaus buvo gautas sutikimas, kad būtų suruošta komunistinio teroro, siautusio Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje 1941 m. birželio mėn. 14 - 22 d.d., paroda. Floridos g-vė Bs Aires mieste yra didžiausių magazinų, meno parodų, liuksusinių dalykų krautuvių ir bendrai biznio gatvė. Ji yra dar charakteringa ir tuo, kad nuo 11 val. iki 20 val. šia gatve yra uždraustas bet koks mechaninis judėjimas, šiomis valandomis,